

POLICEJNÍ AKADEMIE ČESKÉ REPUBLIKY V PRAZE

Fakulta bezpečnostního managementu

Katedra soukromoprávních disciplín

**Právní aspekty vzniku služebního poměru
příslušníka bezpečnostního sboru**

Bakalářská práce

**Legal aspects of the establishment of a service relationship of a member of
the security forces**

Bachelor thesis

VEDOUCÍ PRÁCE
JUDr. Anna Doležalová

AUTOR PRÁCE
Tereza Zrůbková

Praha
2024

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že předložená práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracovala samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem čerpala, v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

V Praze, dne 11.března 2024

Tereza Zrůbková

Poděkování

Na tomto místě bych ráda poděkovala vedoucí práce JUDr. Anně Doležalové za odborné vedení a poskytnutí konzultací při zpracování mé bakalářské práce.

ANOTACE

Tato bakalářská práce se zabývá právními aspekty vzniku služebního poměru příslušníka bezpečnostního sboru, kdy se jedná o služební poměr, který upravuje zákon číslo 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů. V úvodu bakalářské práce je nejprve vymezen důvod a motivace k výběru tohoto tématu. Následně se práce zaměřuje na právní úpravu služebního poměru a výklad souvisejících základních pojmů. Stěžejní část práce je věnována předpokladům k přijetí do služebního poměru a dalším aspektům, které podmiňují vznik služebního poměru. Cílem práce je sumarizovat a analyzovat právní aspekty vzniku služebního poměru de lege lata, autorem opodstatnit jejich potřeby pro vznik služebního poměru a na závěr doporučit náměty de lege ferenda.

KLÍČOVÁ SLOVA

uchazeč * bezpečnostní sbor * služební poměr * příslušník * zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů * služební funkcionář * služební místo * předpoklady k přijetí * přijímací řízení * vznik služebního poměru

ANNOTATION

This bachelor thesis deals with the legal aspects of the establishment of the service relationship of a member of the security forces, which is regulated by Act No. 361/2003 Coll., on the service relationship of members of the security forces. In the introduction of the bachelor thesis there is defined the reason and motivation for choosing this topic. Subsequently, the thesis deals with the legal regulation of the service relationship and the interpretation of the basic terminology. The main part of the thesis is devoted to the prerequisites for admission to the service relationship and other aspects that condition the establishment of the service relationship. The aim of the thesis is to summarise and analyse the legal aspects of the establishment of the service relationship de lege lata, the author justifies their necessity for the establishment of the service relationship and finally recommends de lege ferenda suggestions.

KEYWORDS

candidate * security corps * service relationship * officer * law on the service relationship of members of security corps * service functionary * service position * conditions for admission * recruitment procedure * establishment of service relationship

Obsah

Úvod.....	8
1 Právní úprava služebního poměru příslušníků bezpečnostních sborů .	11
2 Vymezení základních pojmů	12
2.1 Služební poměr.....	12
2.2 Bezpečnostní sbor	14
2.3 Příslušník bezpečnostního sboru.....	15
2.4 Ředitel bezpečnostního sboru.....	16
2.5 Služební funkcionář	17
2.6 Služební místo	19
2.7 Místo služebního působení.....	19
2.8 Systemizace.....	20
2.9 Systemizace služebních míst.....	21
2.10 Služební hodnost.....	22
3 Předpoklady k přijetí do služebního poměru	23
3.1 Státní občanství.....	25
3.2 Písemná žádost.....	25
3.3 Věk.....	26
3.4 Bezúhonnost.....	27
3.5 Vzdělání.....	30
3.6 Zdravotní způsobilost.....	31
3.7 Osobnostní způsobilost.....	33
3.8 Fyzická způsobilost.....	35
3.9 Svěprávnost.....	36
3.10 Způsobilost seznamovat se s utajovanými informacemi.....	37
3.11 Zákaz členství v politických stranách a hnutích	38
3.12 Zákaz výdělečné činnosti.....	39
3.13 Podmínka ze zákona č. 279/1992 Sb.	41
4 Příjímání řízení	42
5 Vznik služebního poměru	46
5.1 Služební slib.....	48
5.2 Druhy služebního poměru.....	53

5.3	Zkušební doba	54
5.4	Služební zkouška	56
6	Ustanovení na služební místo při přijetí do služebního poměru a jmenování do služební hodnosti	58
	Závěr	62
	Seznam použité literatury	65
	Seznam použitých monografií	65
	Seznam použitých elektronických zdrojů	65

Úvod

Tato bakalářská práce se zabývá právními aspekty vzniku služebního poměru příslušníka bezpečnostního sboru. Důvod, který mě vedl k volbě a zpracování tohoto tématu byl především ten, že jsem příslušníkem bezpečnostního sboru Policie České republiky, současně jmenována do služební hodnosti inspektora. Před šesti lety jsem podala žádost o přijetí do služebního poměru k uvedenému bezpečnostnímu sboru, kdy jsem poté úspěšně absolvovala přijímací řízení a v závěru mi bylo doručeno rozhodnutí o přijetí do služebního poměru ke dni vzniku služebního poměru 2.ledna 2019 na základě splnění zákonem stanovených předpokladů. Vzhledem k tomu, že jsem se ze statusu uchazeče stala příslušníkem bezpečnostního sboru, bylo mou motivací prohloubit znalosti právních aspektů vzniku služebního poměru implementovaných v platných právních předpisech, neboť jsou podstatné jak pro mou potřebu, tak pro potřebu nových uchazečů, kterým bych v rámci náboru k bezpečnostnímu sboru mohla tyto znalosti předat a mohla je s průběhem od podání žádosti po samotný vznik služebního poměru důkladně seznámit.

Bezpečnostních sborů je v České republice celkem sedm a na základě zjištěných informací mohu konstatovat, že pro potřeby výkonu služby v příslušných bezpečnostních sborech jsou noví uchazeči velice žádoucí. Aby se mohl uchazeč stát jedním z příslušníků v bezpečnostním sboru, musí být ve služebním, nikoli v pracovním poměru, neboť se jedná o dva odlišné zaměstnanecké právní vztahy, které se liší v mnoha aspektech. Tyto dva poměry upravuje jiná právní úprava, mají odlišnou povahu, vznikají na základě jiných předpokladů apod. Služební poměr v bezpečnostním sboru je dále třeba odlišit od služebního poměru státních zaměstnanců a služebního poměru vojáků z povolání. Ačkoli se jedná o služebněprávní vztahy, je každý zvlášť upravován jiným právním předpisem. Služební poměr příslušníků bezpečnostních sborů je upravován zákonem č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů ve znění pozdějších předpisů, který je i těžištěm této bakalářské práce. Stát se příslušníkem bezpečnostního sboru nemůže každá

fyzická osoba, protože jde o zcela náročné povolání, na osobu jsou kladeny mnohem vyšší nároky než na osobu v pracovním poměru, u příslušníka se předpokládá flexibilita, nadstandardní fyzická, zdravotní a osobnostní zdatnost, komunikace, odolnost, kázeň a další, a proto jsou právními předpisy stanoveny striktní požadavky, které musí jak uchazeč, tak příslušník po dobu trvání služebního poměru splňovat.

Bakalářská práce je rozčleněna do šesti samostatných kapitol a příslušných podkapitol, přičemž práce počíná vymezením předmětné právní úpravy. Poté následuje výklad základních pojmů, které jsou nepostradatelné pro uvedení čtenáře do dané problematiky a orientaci v následujícím obsahu textu. Protože jsem zvolila téma bakalářské práce s právním zaměřením, jsou v následujících čtyřech kapitolách interpretovány takové právní předpisy, které se vztahují na danou problematiku. Třetí kapitola se tedy zabývá předpoklady k přijetí do služebního poměru, bez kterých nemůže služební poměr vzniknout. V této kapitole jsou vyjmenovány a z vlastního pohledu opodstatněny všechny předpoklady k přijetí do služebního poměru uvedené v ustanovení §13 zákona číslo 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů. Další kapitola se zabývá přijímacím řízením, kde je prezentován rozdíl tohoto řízení od řízení ve věcech služebního poměru, průběhem přijímacího řízení od doručení žádosti o přijetí do služebního poměru bezpečnostnímu sboru po jeho závěr, kterým je vyrozumění o výsledku přijímacího řízení a není zde opomenuta ani zásada zákazu diskriminace a zásada dobrovolnosti.

Kladným stanoviskem výsledku přijímacího řízení se zakládá služební poměr, na což navazuje další a předposlední kapitola s názvem vznik služebního poměru. Vznik, resp. den vzniku služebního poměru je stanoven v rozhodnutí vydané služebním funkcionářem, kdy toto rozhodnutí musí dále obsahovat zákonem stanovené náležitosti, které jsou v této kapitole analyzovány. Podkapitoly vzniku služebního poměru se zabývají institutem služební slibu, druhy služebního poměru, institutem zkušební doby a služební zkoušky upravené zákonem o služebním poměru. Poslední kapitola je věnována ustanovení na služební místo a jmenování do služební hodnosti v rámci přijetí do služebního poměru, kde jsou uvedeny i další formy ustanovení na služební místa za stanovených podmínek.

S ohledem na posloupnost jednotlivých kapitol je cílem bakalářské práce vymezit a analyzovat právní aspekty vzniku služebního poměru de lege lata, za využití právních předpisů, judikatury a dostupné monografie a provést zdůvodnění jejich potřeb a podstaty pro vznik služebního poměru příslušníků bezpečnostních sborů. Na závěr autorského díla jsou doporučeny náměty de lege ferenda.

1 Právní úprava služebního poměru příslušníků bezpečnostních sborů

Zákon číslo 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů (dále jen „zákon o služebním poměru“) nabyt platnosti dne 31.10.2003, tedy dnem, kdy byl vyhlášen ve Sbírce zákonů a dnem 1.1.2007 nabyt účinnosti, čímž vznikla povinnost se jím řídit. ¹ Tento právní předpis upravuje právní poměry fyzických osob, které v bezpečnostním sboru vykonávají službu, jejich odměňování, řízení ve věcech služebního poměru a organizační věci služby tj. služební vztahy. ² Působnost zákona o služebním poměru se vztahuje také na právní poměry odvozené od služebních vztahů jiných fyzických osob, kterým podle tohoto zákona vznikají práva a povinnosti, jako je např. bývalý příslušník, pozůstalý po příslušníkovi, dědic.³

Právní úprava výkonu služby v bezpečnostních sborech byla v minulosti nejednotná, procházela neustálými změnami a proto zákonodárci usilovali o jednotnou právní úpravu. Vyhlášením zákona o služebním poměru ve Sbírce zákonů bylo tedy dosaženo komplexního a uceleného právního předpisu v oblasti služebních poměrů příslušníků bezpečnostních sborů.⁴

Zabýváme-li se právními aspekty vzniku služebního poměru, je tento právní předpis bezpochyby relevantní.

---

¹ ČESKO. *Zákon č. 361 ze dne 23.zář 2003, o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů.* Online. In: *Zákony pro lidi.* © AION CS 2010-2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2003-361/zneni-20240101>. [cit. 2024-01-05].

² ČESKO. *Zákon č. 361 ze dne 23.zář 2003, o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, § 1 odst. 1.* Online. In: *Zákony pro lidi.* © AION CS 2010-2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2003-361/zneni-20240101>. [cit. 2024-01-05].

³ TOMEK, Petr a Zdeněk, FIALA. *Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů s komentářem, poznámkami a judikaturou.* 3. aktualizované a rozšířené vydání. Olomouc: ANAG, 2019. s.25. ISBN 978-80-7554-234-2.

⁴ TOMEK, Petr a Zdeněk, FIALA. *Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů s komentářem, poznámkami a judikaturou.* 3. aktualizované a rozšířené vydání. Olomouc: ANAG, 2019. s.9. ISBN 978-80-7554-234-2.

2 Vymezení základních pojmů

V této kapitole jsou definovány základní pojmy související s právními aspekty vzniku služebního poměru příslušníka bezpečnostního sboru. Následující základní pojmy jako je služební poměr, bezpečnostní sbor, služební funkcionář, příslušník bezpečnostního sboru a další, budou opakovány v jednotlivých kapitolách, přičemž jejich výklad umožní čtenáři lépe se orientovat v uvedené problematice. Vymezení základních pojmů je klíčové pro jasné a konzistentní porozumění obsahu této bakalářské práce.

2.1 Služební poměr

Současná legislativa České republiky upravuje služební poměr týkající se příslušníků bezpečnostních sborů zákonem číslo 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, dále služební poměr státních zaměstnanců upravující zákon číslo 234/2014 Sb., o státní službě a služební poměr vojáků z povolání upravující zákon číslo 221/1999 Sb., o vojácích z povolání. Na základě tohoto lze tedy konstatovat, že Český právní řád disponuje třemi druhy služebních poměrů.

Služební poměr příslušníků bezpečnostních sborů, který je upraven zákonem č.361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů (dále jen „zákon o služebním poměru“), upravuje konkrétně služební poměr příslušníků Policie České republiky, Hasičského záchranného sboru České republiky, Celní správy České republiky, Vězeňské služby České republiky, Generální inspekce bezpečnostních sborů, Bezpečnostní informační služby a Úřadu pro zahraniční styky a informace.

Pojmem služební poměr se obecně rozumí zaměstnanecký právní vztah mezi fyzickou osobou a státem, což znamená, že na jedné straně právního vztahu vystupuje osoba fyzická, nikoli jiná, a na straně druhé vystupuje v tomto případě Česká republika. Služební poměr v rámci bezpečnostního sboru je

charakterizován jako právní vztah s veřejnoprávní povahou, v němž příslušníci vykonávají státní službu a v tomto právním vztahu jménem státu vystupuje bezpečnostní sbor. Znamená to, že ačkoli se služební poměr zakládá ke státu Česká republika, ve věcech služebního poměru jedná a stát zastupuje bezpečnostní sbor. Služební poměr je odlišován od poměru pracovního, který je definován zákonem číslo 262/2006 Sb., zákoník práce, a který má povahu soukromoprávní.⁵

Na faktu veřejnoprávní povahy služebního poměru se v současné době shoduje ústavní a správní judikatura ku příkladu ve vydaném Usnesení Nejvyššího správního soudu spis. zn. Konf 26/2005-9 ze dne 13. prosince 2007 či obsažené v Nálezu Ústavního soudu spis.zn. III. ÚS 2428/13-1 ze dne 13. června 2014, přičemž shledává následující charakteristické rysy. První z nich lze uvést jako způsob vzniku služebního poměru, který spočívá v jednostranném rozhodnutí služebního funkcionáře, na rozdíl od soukromoprávní povahy pracovního poměru, kdy tento vzniká smluvním souhlasem obou stran právního vztahu. Rovnost subjektů je v případě vzniku služebního poměru bezpochyby potlačena. Dalším rysem, který vyznačuje veřejnoprávní povahu služebního poměru je kogentní charakter právní úpravy ve smyslu práv a povinností, což lze vysvětlit tak, že subjekty (fyzická osoba, stát ČR) se projevem vůle nemohou odchýlit od zákonem stanovených práv a povinností. V případě pracovního poměru, je takové odchýlení možné. Dále se mezi charakteristické rysy uvedené veřejnoprávní povahy řadí například nadřazenost zaměstnavatelského subjektu, tedy státu ČR, stabilita zaměstnaneckého vztahu a garance platového postupu.⁶

---

⁵ TOMEK, Petr a Zdeněk, FIALA. *Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů s komentářem, poznámkami a judikaturou*. 3. aktualizované a rozšířené vydání. Olomouc: ANAG, 2019. s.9. ISBN 978-80-7554-234-2.

⁶ TOMEK, Petr. *Slovník služebního poměru*. 1. vydání. Olomouc: Nakladatelství ANAG, 2009. s.207. ISBN 978-80-7263-541-2.

2.2 Bezpečnostní sbor

Bezpečnostním sborem se podle ust. § 1 odst.1 zákona o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů rozumí Policie České republiky, Hasičský záchranný sbor České republiky, Celní správa České republiky, Vězeňská služba České republiky, Generální inspekce bezpečnostních sborů, Bezpečnostní informační služba a Úřad pro zahraniční styky a informace.⁷ I s přihlédnutím k rozsahu činností a významu každého bezpečnostního sboru jsou dále jejich specifika upraveny v samostatných zákonech, kdy se jedná o zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, zákon č. 320/2015 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů, zákon č.17/2012 Sb., o Celní správě České republiky, zákon č. 555/1992 Sb., o Vězeňské službě a Justiční strážní České republiky, zákon č. 341/2011 Sb., o Generální inspekci bezpečnostních sborů a o změně souvisejících zákonů, zákon č. 154/1994 Sb., o Bezpečnostní informační službě a zákon č. 153/1994 Sb., o zpravodajských službách České republiky.

Právní úprava jednotlivých bezpečnostních sborů vymezuje rozdílnou věcnou působnost. Každý jednotný bezpečnostní sbor je zřízen za konkrétním účelem a z hlediska ochrany státu, zájmů a hodnot společnosti, jsou ve smyslu plněním stanovených úkolů pro Českou republiku nepostradatelné.

---

⁷ ČESKO. *Zákon č. 361 ze dne 23.zář 2003, o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů*, § 1 odst. 1. Online. In: *Zákony pro lidi*. © AION CS 2010-2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2003-361/zneni-20240101>. [cit. 2024-01-05].

2.3 Příslušník bezpečnostního sboru

Pojem „příslušník“ je konkrétně vymezen v ustanovení §1 odst.1 zákona o služebním poměru, kdy se jím rozumí fyzická osoba, která v bezpečnostním sboru vykonává službu⁸, tedy vykonává:

- a) úkony a činnosti realizující oprávnění a povinnosti stanovené právními předpisy upravujícími působnost bezpečnostních sborů,
- b) soustřeďování, vyhodnocování a evidování informací a údajů potřebných pro výkon služby, včetně činnosti v operačních a informačních střediscích,
- c) řízení výkonu služby,
- d) činnost ve vzdělávacích, technických a účelových zařízeních, která pro výkon služby zabezpečují přípravu příslušníků a výzkumné, technické a další podmínky, a to v rozsahu stanoveném ředitelem bezpečnostního sboru, a
- e) plnění úkolů Bezpečnostní informační služby a Úřadu pro zahraniční styky a informace (dále jen "zpravodajská služba").⁹

Příslušníkem bezpečnostního sboru se stává fyzická osoba v den vzniku služebního poměru stanoveném v rozhodnutí o přijetí do služebního poměru. Aby došlo k vydání tohoto rozhodnutí, musí fyzická osoba se statutem uchazeče splnit všechny předpoklady k přijetí do služebního poměru stanovené v ustanovení §13 zákona o služebním poměru a absolvovat přijímací řízení.

Od příslušníka z hlediska funkce, práv a povinností lze dále rozlišovat „vedoucího příslušníka“, který zastává funkci řídicí v souvislosti s výkonem služby řadových příslušníků a takovým příslušníkům je oprávněn vydávat rozkazy k plnění svých úkolů. Zákon o služebním poměru v ust. §45 odst.2 vedoucímu příslušníkovi vymezuje výhradně povinnosti, které tuto pozici zavazuje¹⁰ a je povinen současně s povinnostmi stanovenými v ust. §45 odst. 1 uvedeného

---

⁸ ČESKO. Zákon č. 361 ze dne 23.zář 2003, o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, § 1 odst. 1. Online. In: *Zákony pro lidi*. © AION CS 2010-2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2003-361/zneni-20240101>. [cit. 2024-01-05].

⁹ ČESKO. Zákon č. 361 ze dne 23.zář 2003, o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, § 1 odst. 4. Online. In: *Zákony pro lidi*. © AION CS 2010-2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2003-361/zneni-20240101>. [cit. 2024-01-05].

¹⁰ ČESKO. Zákon č. 361 ze dne 23.zář 2003, o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, § 45 odst. 2. Online. In: *Zákony pro lidi*. © AION CS 2010-2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2003-361/zneni-20240101>. [cit. 2024-01-05].

zákonu plnit.¹¹ Zákon o služebním poměru ve smyslu řídicí funkce zohledňuje i nárok vedoucího příslušníka na příplatek za vedení, které se dále rozlišuje do čtyř řídicích úrovní. Řídicí úroveň vedoucího příslušníka ve své podstatě patří mezi charakteristické znaky služebního místa, které má své místo v systemizaci služebních míst bezpečnostního sboru.¹²

2.4 Ředitel bezpečnostního sboru

V čele každého bezpečnostního sboru stojí ředitel bezpečnostního sboru. Zákon o služebním poměru v ust. §1 odstavci 2 jednotlivě pojmenovává ředitele bezpečnostních sborů, neboť se některé názvy postů v jednotlivých bezpečnostních sborech od sebe odlišují. V čele bezpečnostního sboru Policie České republiky stojí policejní prezident, v čele Hasičského záchranného sboru České republiky je generální ředitel, v případě Celní správy České republiky jde o generálního ředitele Generálního ředitelství cel, v čele Vězeňské služby České republiky stojí generální ředitel a v čele Generální inspekce bezpečnostních sborů, Bezpečnostní informační služby a Úřadu pro zahraniční styky a informace je ředitel. Postavení ředitele bezpečnostního sboru má zákonem omezené funkční období v době trvání pěti let a na tomto služebním místě nesmí být ředitel ustanoven více než dvakrát za sebou.¹³

Ve vztahu k příslušníkovi je ředitel bezpečnostního sboru primárním nositelem práv a povinností České republiky, jehož generálním oprávněním je jednání a rozhodování ve věcech služebního poměru a dále vydávání interních předpisů týkající se záležitostí služby na základě zákonného zmocnění.¹⁴

---

¹¹ ČESKO. Zákon č. 361 ze dne 23.zář 2003, o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, § 45 odst. 1. Online. In: *Zákony pro lidi*. © AION CS 2010-2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2003-361/zneni-20240101>. [cit. 2024-01-05].

¹² CHROBÁK, Jiří; BLAHUT, Aleš; KULHÁNEK, Jan a VODIČKA, Stanislav. *Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů. Praktický komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019. s.11-12. ISBN 978-80-7598-539-2.

¹³ ČESKO. Zákon č. 361 ze dne 23.zář 2003, o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, § 1 odst. 2. Online. In: *Zákony pro lidi*. © AION CS 2010-2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2003-361/zneni-20240101>. [cit. 2024-01-05].

¹⁴ CHROBÁK, Jiří; BLAHUT, Aleš; KULHÁNEK, Jan a VODIČKA, Stanislav. *Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů. Praktický komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019. s.3. ISBN 978-80-7598-539-2.

Pravomoc jednat a rozhodovat ve věcech služebního poměru ředitel vykonává jménem státu a tuto pravomoc může svěřit podřízeným příslušníkům jako jsou vedoucí organizačních částí bezpečnostních sborů. Svěření takové pravomoci se rozumí přenesení působnosti nebo-li delegace.¹⁵ Při delegování takové pravomoci ředitel bezpečnostního sboru stanoví služebním předpisem mimo jiné rozsah pravomoci vedoucího.¹⁶

2.5 Služební funkcionář

Služební funkcionář je osoba, která je oprávněna rozhodovat a jednat ve věcech služebního poměru jménem státu, tedy jménem České republiky. Tento institut oprávnění služebních funkcionářů je zakotven v ust. §2 zákona o služebním poměru.¹⁷ Jde o pravomoc služebního funkcionáře, s kterou je spojována velká odpovědnost a která vede k zaručení hierarchicky uspořádané struktury rozhodování ve služebních vztazích.

Primárně je dle ust. § 2 zákona o služebním poměru tato pravomoc svěřena řediteli bezpečnostního sboru.¹⁸ Ten je odpovědný za činnost bezpečnostního sboru ministru vnitra, který zároveň ve věcech služebního poměru ředitelů jménem státu jedná a rozhoduje. Je tomu tak pouze v případě Policejního prezidenta, generálního ředitele Hasičského záchranného sboru České republiky a ředitele Úřadu pro zahraniční styky a informace. Generální ředitel Celní správy České republiky je za činnost bezpečnostního sboru odpovědný ministru financí, který ve věcech služebního poměru tohoto ředitele zároveň jedná a rozhoduje, generální ředitel Vězeňské služby České republiky je odpovědný ministru spravedlnosti, který v jeho případě i rozhoduje ve věcech služebního poměru,

---

¹⁵ CHROBÁK, Jiří; BLAHUT, Aleš; KULHÁNEK, Jan a VODIČKA, Stanislav. *Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů. Praktický komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019. s.6. ISBN 978-80-7598-539-2.

¹⁶ TOMEK, Petr. *Slovník služebního poměru*. 1. vydání. Olomouc: Nakladatelství ANAG, 2009. s.137. ISBN 978-80-7263-541-2.

¹⁷ ČESKO. *Zákon č. 361 ze dne 23.zář 2003, o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, § 2*. Online. In: *Zákony pro lidi*. © AION CS 2010-2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2003-361/zneni-20240101>. [cit. 2024-01-05].

¹⁸ ČESKO. *Zákon č. 361 ze dne 23.zář 2003, o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, § 2 odst.1*. Online. In: *Zákony pro lidi*. © AION CS 2010-2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2003-361/zneni-20240101>. [cit. 2024-01-05].

v případě ředitele Generální inspekce bezpečnostních sborů je odpovědnost směřována předsedovi vlády a ve věcech služebního poměru ředitele Bezpečnostní informační služby jedná a rozhoduje člen vlády, vládou určený, kterému je zároveň za činnost bezpečnostního sboru odpovědný.¹⁹

Tito vyjmenovaní nadřízení ředitelů bezpečnostních sborů mohou dále rozhodovat ve věcech služebního poměru příslušníků, kteří jsou zařazeni ve škole nebo školském zařízení, případně mohou na základě personální decentralizace svěřit tuto pravomoc ředitelům školy. Delegaci pravomoci zákon umožňuje i ředitelům bezpečnostního sboru, kteří mohou v rozsahu stanoveným zákonem pravomoc delegovat na vedoucího organizační části bezpečnostního sboru. Další delegace pravomoci je přípustná ministrům vnitra, financí a spravedlnosti, kteří mohou delegovat pravomoc rozhodovat ve věcech služebního poměru na ředitele organizační složky státu zřízené k plnění jejich úkolů a na vedoucího organizační části ministerstva k rozhodování o výsluhovém příspěvku příslušníků bezpečnostních sborů. To pouze za podmínky vlastní žádosti ředitelů bezpečnostních sborů.

Z výše uvedeného tedy vyplývá že služebními funkcionáři jsou ředitelé bezpečnostního sboru, jejich nadřízení a další zákonem pověřené osoby jako jsou například vedoucí organizačních jednotek bezpečnostního sboru, ředitelé školy, vedoucí organizační části ministerstva.²⁰

---

¹⁹ CHROBÁK, Jiří; BLAHUT, Aleš; KULHÁNEK, Jan a VODIČKA, Stanislav. *Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů. Praktický komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019. s.5-6. ISBN 978-80-7598-539-2.

²⁰ ČESKO. *Zákon č. 361 ze dne 23.září 2003, o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů*, § 2. Online. In: *Zákony pro lidi*. © AION CS 2010-2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2003-361/zneni-20240101>. [cit. 2024-01-05].

2.6 Služební místo

K popisu služebního místa lze všeobecně uvést, že každý, kdo se uchází o jakékoli zaměstnání nebo povolání je v kladném případě přijat na konkrétní pozici. V případě přijetí do služebního poměru k bezpečnostnímu sboru se taková pozice nazývá služebním místem, na které je v rámci vzniku služebního poměru příslušník ustanoven na základě rozhodnutí služebního funkcionáře. Služební místo musí být v rámci přijetí do služebního poměru v evidenci služebních míst volné, přičemž evidenci o služebních místech vede Ministerstvo vnitra,²¹ vyjma případů příslušníků zpravodajských služeb, uvedených v ustanovení § 3 zákona o služebním poměru.²²

Každé služební místo vyjadřuje organizační a právní postavení příslušníka v bezpečnostním sboru a je charakterizováno zejména systemizovanou služební hodnotou, stupněm vzdělání, oborem nebo zaměřením vzdělání, dalším odborným požadavkem, základním tarifem, náplní služební činnosti, rozsahem oprávnění a povinností příslušníka.²³ Jednotlivá služební místa mohou být tedy podmíněny uvedenými atributy, bez jejichž splnění nelze na služební místo příslušníka ustanovit.

2.7 Místo služebního působení

Místo služebního působení bude zmiňováno v kapitole vzniku služebního poměru příslušníka bezpečnostního sboru, neboť je jednou z náležitostí vydaného rozhodnutí služebním funkcionářem, kterým se zakládá služební poměr.

---

²¹ TOMEK, Petr. *Slovník služebního poměru*. 1. vydání. Olomouc: Nakladatelství ANAG, 2009. s.245. ISBN 978-80-7263-541-2.

²² ČESKO. *Zákon č. 361 ze dne 23.září 2003, o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů*, § 3. Online. In: *Zákony pro lidi*. © AION CS 2010-2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2003-361/zneni-20240101>. [cit. 2024-01-05].

²³ ČESKO. *Zákon č. 361 ze dne 23.září 2003, o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů*, § 19 odst. 1. Online. In: *Zákony pro lidi*. © AION CS 2010-2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2003-361/zneni-20240101>. [cit. 2024-01-05].

Místo služebního působiště lze charakterizovat jako teritorium výkonu služby příslušníka, které náleží konkrétní obci²⁴, přičemž každé teritorium je součástí obce, nestanoví-li zákon jinak.²⁵

Ustanovení §6 odst. 2 zákona o služebním poměru vymezuje místo služebního působiště pouze na území našeho státu, tedy na území České republiky, a to i v případě, kdy příslušník vykonává službu na hraničním přechodu, které zasahuje do oblasti sousedního státu.²⁶ „*Příslušníci bezpečnostních sborů se v současné době podílejí na různých mezinárodních akcích, s nimiž je spojena služba mimo území České republiky. Jedná se zejména o účast v mezinárodních policejních sborech, které pod hlavičkou mezinárodních organizací (Evropská unie, Organizace spojených národů) zajišťují vnitřní pořádek a bezpečnost v politicky nestabilních oblastech světa, o účast na záchrannářských akcích mimo území státu, účast na ostraze vězňů v souvislosti s činností mezinárodních soudních institucí, o zajištění účasti v expertních komisích světové celnické organizace a o zpravodajskou činnost*“²⁷, z čehož vyplývá, že není pravidlem, aby příslušník vykonával službu pouze v místě služebního působiště, ale může vykonávat službu i mimo místo služebního působiště na území České republiky či v zahraničí na základě potřeb bezpečnostního sboru.

2.8 Systemizace

Pojmem systemizace ustanovené v §4 odst.1 zákona o služebním poměru se rozumí: „*stanovení počtu služebních míst včetně počtu míst příslušníků zařazených v zálohách a objemu prostředků stanovených státním rozpočtem na*

---

²⁴ ČESKO. Zákon č. 361 ze dne 23.září 2003, o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, § 6 odst. 2. Online. In: *Zákony pro lidi*. © AION CS 2010-2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2003-361/zneni-20240101>. [cit. 2024-01-05].

²⁵ ČESKO. Zákon č. 128 ze dne 12.dubna 2000, o obcích (obecní zřízení), § 18. Online. In: *Zákony pro lidi*. © AION CS 2010-2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-128>. [cit. 2024-01-05].

²⁶ ČESKO. Zákon č. 361 ze dne 23.září 2003, o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, § 6 odst. 2. Online. In: *Zákony pro lidi*. © AION CS 2010-2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2003-361/zneni-20240101>. [cit. 2024-01-05].

²⁷ TOMEK, Petr. *Slovník služebního poměru*. 1. vydání. Olomouc: Nakladatelství ANAG, 2009. s.57. ISBN 978-80-7263-541-2.

*příslušný rok na jejich služební příjmy.*²⁸ Jedná se o obecné vyjádření počtu příslušníků a prostředků nezbytných pro jejich zabezpečení. Návrh systemizace připravuje pro následující kalendářní rok ředitel bezpečnostního sboru a následně ho jeho nadřízený předkládá ke schválení vládě. Systemizaci tedy stanovuje vláda a to zpravidla jednou ročně v návaznosti na tvorbu státního rozpočtu. Změny v systemizaci během probíhajícího kalendářního roku, tedy změny v početních stavech a jejich následnému finančnímu krytí, nejsou zákonem explicitně vyloučeny a může k nim dojít např. na základě mimořádných bezpečnostních opatření. Takovou změnu ovšem opětovně schvaluje vláda.²⁹

2.9 Systemizace služebních míst

Tento pojem je uveden v ust. § 22 odst. 5 a ust. § 198 odst. 1 písm.a) zákona o služebním poměru a vztahuje se na ustanovení § 116 téhož zákona, kde je ale uveden pouze pojem systemizace. Systemizace služebních míst konkrétně vyjadřuje rozložení systemizovaných služebních míst se všemi jejich systemizačními atributy v organizačních článcích jednotlivých bezpečnostních sborů, tedy např. tarifní třídy dle vykonávaných činností, obory vzdělání, příplatky ze vedení apod. Změny v systemizaci služebních míst probíhají na základě potřeb bezpečnostních sborů kontinuálně v průběhu celého roku, přičemž respektují systemizaci, která je stanovena vládou. Během těchto změn dochází ke změně rozložení a počtu systemizovaných služebních míst v rámci jednotlivých organizačních článků i mezi nimi a ke změnám v jejich jednotlivých systemizačních attributech.³⁰ Na základě ust. § 198 odst.1 písm. a) zákona o služebním poměru je nutné též změny v systemizaci služebních míst projednat s odborovými organizacemi jednotlivých bezpečnostních sborů, neboť tyto mají na

---

²⁸ ČESKO. Zákon č. 361 ze dne 23.zář 2003, o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, § 4 odst. 1. Online. In: *Zákony pro lidi*. © AION CS 2010-2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2003-361/zneni-20240101>. [cit. 2024-01-05].

²⁹ CHROBÁK, Jiří; BLAHUT, Aleš; KULHÁNEK, Jan a VODIČKA, Stanislav. *Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů. Praktický komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019. s.8-10. ISBN 978-80-7598-539-2.

³⁰ CHROBÁK, Jiří; BLAHUT, Aleš; KULHÁNEK, Jan a VODIČKA, Stanislav. *Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů. Praktický komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019. s.9. ISBN 978-80-7598-539-2.

základě uvedeného ustanovení oprávnění k získávání informací, které se týkají takových změn a mají oprávnění k jejich projednávání.³¹ Služební funkcionář musí zajistit, aby odborové organizace bezpečnostních sborů, mohly svá oprávnění vykonávat.³² Pravidla nebo postup při změnách v systemizaci služebních míst nejsou zákonem o služebním poměru přesně určeny, tudíž si je stanovuje individuálně každý bezpečnostní sbor zvlášť svými interními pokyny.³³

2.10 Služební hodnost

Podle ust. § 18 odst.1 zákona o služebním poměru je příslušník při přijetí do služebního poměru ustanoven služebním funkcionářem na služební místo a dále jmenován do služební hodnosti.³⁴ Zákon o služebním poměru institut ustanovení příslušníka na služební místo při přijetí do služebního poměru a jmenování do služební hodnosti explicitně vymezuje v ustanovení §18 zákona o služebním poměru, čemuž bude náležet samostatná kapitola této práce. Z toho důvodu je tedy nutno vymezit pojem služební hodnost.

Pro služební hodnost nebyla zákonem o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů stanovena vlastní definice, neboť se jedná o pojmenování postavení příslušníka v hierarchii bezpečnostního sboru podle příslušných atributů, které musí být pro jednotlivé služební hodnosti splněny.³⁵ Zákon o služebním poměru vymezuje v ust. § 7 odst.1 jedenáct služebních hodností v tomto vzestupném pořadí: referent, vrchní referent, asistent, vrchní asistent, inspektor, vrchní inspektor, komisař, vrchní komisař, rada, vrchní rada, vrchní

---

³¹ ČESKO. *Zákon č. 361 ze dne 23.zář 2003, o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů*, § 198 odst. 1. písm. a. Online. In: *Zákony pro lidi*. © AION CS 2010-2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2003-361/zneni-20240101>. [cit. 2024-01-05].

³² ČESKO. *Zákon č. 361 ze dne 23.zář 2003, o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů*, § 198 odst. 4. Online. In: *Zákony pro lidi*. © AION CS 2010-2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2003-361/zneni-20240101>. [cit. 2024-01-05].

³³ CHROBÁK, Jiří; BLAHUT, Aleš; KULHÁNEK, Jan a VODIČKA, Stanislav. *Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů. Praktický komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019. s.10. ISBN 978-80-7598-539-2.

³⁴ ČESKO. *Zákon č. 361 ze dne 23.zář 2003, o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů*, § 18 odst. 1. Online. In: *Zákony pro lidi*. © AION CS 2010-2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2003-361/zneni-20240101>. [cit. 2024-01-05].

³⁵ CHROBÁK, Jiří; BLAHUT, Aleš; KULHÁNEK, Jan a VODIČKA, Stanislav. *Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů. Praktický komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019. s.15. ISBN 978-80-7598-539-2.

státní rada. Pro jednotlivé služební hodnosti jsou pak stanoveny minimální stupně vzdělání, doby trvání služby a tarifní třídy.³⁶ Jednotlivým služebním hodnostem dle ust. § 8 odst.1 zákona o služebním poměru náleží příslušné hodnostní označení.³⁷

Na základě ust. § 7 odst. 3 jmenovaného zákona je ředitel bezpečnostního sboru oprávněn stanovit příslušným právním předpisem vyšší stupeň vzdělání, než je stanoven pro služební hodnost z důvodu náročnosti služebních činností.³⁸

3 Předpoklady k přijetí do služebního poměru

Jak bylo v kapitole vymezení základních pojmů uvedeno, služební poměr je právní vztah mezi příslušníkem a Českou republikou, má veřejnoprávní povahu a jedním z charakteristických rysů je ten, že vzniká jednostranným rozhodnutím služebního funkcionáře.

Ještě před tím, než dojde k vydání rozhodnutí o přijetí do služebního poměru dle ustanovení §17 zákona o služebním poměru, musí být splněny zákonem stanovená kritéria uvedená v ustanovení §13 téhož zákona, který taxativně stanovil předpoklady k přijetí do služebního poměru, které budou v jednotlivých podkapitolách postupně a podrobně analyzovány. První podmínkou je především ta, že do služebního poměru může být přijat státní občan České republiky a dále který:

a) *o přijetí písemně požádá,*

b) *je starší 18 let,*

c) *je bezúhonný,*

d) *splňuje stupeň vzdělání stanovený pro služební místo, na které má být ustanoven,*

---

³⁶ ČESKO. Zákon č. 361 ze dne 23.zář 2003, o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, § 7 odst. 1. Online. In: *Zákony pro lidi*. © AION CS 2010-2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2003-361/zneni-20240101>. [cit. 2024-01-08].

³⁷ ČESKO. Zákon č. 361 ze dne 23.zář 2003, o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, § 8 odst. 1. Online. In: *Zákony pro lidi*. © AION CS 2010-2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2003-361/zneni-20240101>. [cit. 2024-01-08].

³⁸ ČESKO. Zákon č. 361 ze dne 23.zář 2003, o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, § 7 odst. 3. Online. In: *Zákony pro lidi*. © AION CS 2010-2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2003-361/zneni-20240101>. [cit. 2024-01-08].

- e) je zdravotně způsobilý, osobnostně způsobilý a fyzicky způsobilý k výkonu služby,
- f) je plně způsobilý k právním úkonům,
- g) je oprávněný seznamovat se s utajovanými informacemi podle zákona č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti, ve znění pozdějších předpisů, má-li být ustanoven na služební místo, pro které se tato způsobilost vyžaduje,
- h) není členem politické strany nebo politického hnutí, a jde-li o služební poměr příslušníka zpravodajské služby, ani odborové organizace,
- l) nevykonává živnostenskou nebo jinou výdělečnou činnost a není členem řídicích nebo kontrolních orgánů právnických osob, které vykonávají podnikatelskou činnost.³⁹

Výkon služby v bezpečnostním sboru spojuje příslušníka s řadou oprávnění a nespočtu povinností, kterými disponuje veřejně, vůči občanům České republiky a ve smyslu ochrany veřejného zájmu. Aby výkon činností, dodržování předpisů, plnění povinností, využití zákonem stanovených oprávnění atd. bylo plněno na té nejvyšší úrovni a v zájmu občanů a státu, stanovil zákonodárce předpoklady nutné k přijetí do služebního poměru, které musí příslušník rovněž splňovat po celou dobu jeho trvání.⁴⁰ Stát, jako zaměstnavatelský subjekt v právním vztahu služebního poměru klade důraz na kvalitní personální obsazení v bezpečnostních sborech a u jednotlivce především na to, aby byl plnohodnotně kvalifikován, aby byl osobnostně, fyzicky a zdravotně způsobilý k výkonu služby a o jeho morální vyspělosti nebylo pochyb.

Jednotlivá kritéria, která budou následně uvedena jsou ta, která profilují vzorového uchazeče k úspěšnému přijetí do služebního poměru.

---

³⁹ ČESKO. Zákon č. 361 ze dne 23.zář 2003, o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, § 13 odst. 1. Online. In: *Zákony pro lidi*. © AION CS 2010-2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2003-361/zneni-20240101>. [cit. 2024-01-08].

⁴⁰ TOMEK, Petr a Karel NOVÝ. *Služební poměr příslušníků bezpečnostních sborů*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2006. s.55-56. ISBN 80-86898-71-7.

3.1 Státní občanství

První podmínkou jako předpokladu k přijetí do služebního poměru ustanovenou v §13 zákona č.361/2003 Sb., je státní občanství.⁴¹ Uchazeč musí být tedy občanem České republiky. V českém právním řádu je státní občanství upravováno zákonem číslo 186/2013 Sb., kde nalezneme například způsoby nabývání státního občanství, jako je způsob nabytí: narozením, určením otcovství, osvojením, nalezením na území České republiky, udělením, prohlášením nebo v souvislosti se svěřením do ústavní, pěstounské nebo jiné formy náhradní péče.⁴² Současná legislativa umožňuje uchazeči s českým občanstvím nabytí i další občanství jiného státu, kdy v takovém případě nejde o překážku této podmínky přijetí do služebního poměru.⁴³

3.2 Písemná žádost

Druhým předpokladem k přijetí do služebního poměru je dle ust. §13 odst.1 písm.a) zákona o služebním poměru, podání písemné žádosti.⁴⁴ Tento předpoklad má svou logiku, neboť jak by mohl vzniknout služební poměr osobě, který se o přijetí neuchází a o přijetí nepožádá. Tato podmínka je postavena na základě projevu vůle a na dobrovolnosti volby povolání, jak uvádí Listina základních práv a svobod.⁴⁵

---

⁴¹ ČESKO. *Zákon č. 361 ze dne 23.zář 2003, o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů*, § 13 odst. 1. Online. In: *Zákony pro lidi*. © AION CS 2010-2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2003-361/zneni-20240101>. [cit. 2024-01-08].

⁴² ČESKO. *Zákon č. 186 ze dne 11.června 2013, o státním občanství České republiky a o změně některých zákonů (zákon o státním občanství České republiky*, § 3. Online. In: *Zákony pro lidi*. © AION CS 2010-2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2013-186>. [cit. 2024-01-08].

⁴³ TOMEK, Petr a Zdeněk, FIALA. *Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů s komentářem, poznámkami a judikaturou*. 3. aktualizované a rozšířené vydání. Olomouc: ANAG, 2019. s.79. ISBN 978-80-7554-234-2.

⁴⁴ ČESKO. *Zákon č. 361 ze dne 23.zář 2003, o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů*, § 13 odst. 1.písm.a). Online. In: *Zákony pro lidi*. © AION CS 2010-2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2003-361/zneni-20240101>. [cit. 2024-01-08].

⁴⁵ ČESKO. *Usnesení č. 2 ze dne 16.prosince 1992, usnesení předsednictva České národní rady o vyhlášení LISTINY ZÁKLADNÍCH PRÁV A SVOBOD jako součástí ústavního pořádku České republiky*, čl.26 odst.1. Online. In: *Zákony pro lidi*. © AION CS 2010-2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1993-2>. [cit. 2024-01-08].

Podáním písemné žádosti se pro účely tohoto řízení rozumí i podání elektronickou formou, kde je zaručena pravost elektronického podpisu. Tato forma také koresponduje s formami právního jednání vymezené v občanském zákoníku.⁴⁶ Podání písemné žádosti lze dále doručit i jinými způsoby prostřednictvím technických prostředků, a to lze i ve slovenském jazyce.⁴⁷

3.3 Věk

V České republice dovršením 18.roku věku se osoba stává zletilou.⁴⁸ Tato věková hranice je dle ust. §13 odst.1 písm.b) zákona o služebním poměru dalším předpokladem k přijetí do služebního poměru.⁴⁹ K této podmínce lze uvést, že na místě uchazeče je možné podat písemnou žádost o přijetí do služebního poměru ještě před nabytím zletilosti, avšak v případě vydání rozhodnutí o vzniku služebního poměru musí být podmínka zletilosti již naplněna.⁵⁰

Dle mého názoru nese tato věková hranice svá pozitiva a negativa. Pozitivum vidím v tom, že zpravidla každý v době dovršení 18.tého či 19.tého roku věku, ukončuje střední vzdělání. V současné době je mnoho státních i soukromých škol v České republice zaměřeno na vzdělávací obor bezpečnostně právní činnost, která je z části průpravou studentů, kteří by se mohli ucházet o přijetí k bezpečnostním sborům. V době ukončení studia v tomto oboru, je tak možné navázat na základní znalosti získané při studiu a díky této požadované hranici věku je umožněno ucházet se o přijetí do služebního poměru k některému bezpečnostnímu sboru. V čem ale spatřuji negativum je absence morální

---

⁴⁶ ČESKO. *Zákon č. 89 ze dne 3.února 2012, občanský zákoník*, § 562. Online. In: *Zákony pro lidi*. © AION CS 2010-2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2012-89>. [cit. 2024-01-08].

⁴⁷ CHROBÁK, Jiří; BLAHUT, Aleš; KULHÁNEK, Jan a VODIČKA, Stanislav. *Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů. Praktický komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019. s.36-37. ISBN 978-80-7598-539-2.

⁴⁸ ČESKO. *Zákon č. 89 ze dne 3.února 2012, občanský zákoník*, § 30. Online. In: *Zákony pro lidi*. © AION CS 2010-2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2012-89>. [cit. 2024-01-10].

⁴⁹ ČESKO. *Zákon č. 361 ze dne 23.září 2003, o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů*, § 13 odst. 1 písm.b). Online. In: *Zákony pro lidi*. © AION CS 2010-2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2003-361/zneni-20240101>. [cit. 2024-01-10].

⁵⁰ CHROBÁK, Jiří; BLAHUT, Aleš; KULHÁNEK, Jan a VODIČKA, Stanislav. *Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů. Praktický komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019. s.27. ISBN 978-80-7598-539-2.

vyspělosti a nedostatek životních zkušeností. Na tomto negativu se často zakládá neúspěch dnešních uchazečů, kteří nesplní předpoklad osobnostní způsobilosti, kterému se budu věnovat v samostatné podkapitole.

3.4 Bezúhonnost

Podmínkou pro přijetí do služebního poměru dle ust. §13 odst.1 písm.c) zákona o služebním poměru je bezúhonnost.⁵¹ Ačkoli se jedná o jeden z hlavních a nejzásadnějších kritérií při posuzování přijetí uchazeče do služebního poměru, pro potřeby tohoto zákona nebylo možné pojem bezúhonnost jednoznačně definovat. Zákonodárce v tomto směru musel velmi přísně posuzovat uchazeče ve všech aspektech jeho dosavadního života, které se netýkají pouze jeho trestní minulosti ale i jiných závadových jednání, které vylučují předpoklad bezúhonnosti pro vznik služebního poměru. Takový postup musel být při posuzování bezúhonnosti stanoven, neboť na příslušníky bezpečnostních sborů je delegována výkonná státní moc, z čehož vyplývá vysoká odpovědnost, která je svěřena jednotlivým bezpečnostním sborům a potažmo jejich příslušníkům. Kritérium bezúhonnosti je proto pro potřeby tohoto zákona posuzováno takto přísným a detailním způsobem, neboť je předpokladem k úspěšnému plnění povinností příslušníka a využití jejich oprávnění v souladu se zákonem. Relativní přísnost při posuzování bezúhonnosti při vzniku služebního poměru musela být zákonodárcem stanovena i z hlediska důvěry veřejnosti v jednotlivé bezpečnostní sbory a tudíž i důvěry k plnění úkolů, které jí byly pro potřeby občanů svěřeny plnit. Vzhledem k rozsahu definice bezúhonnosti pro potřeby tohoto zákona byl tedy tento pojem v zákoně o služebním poměru koncipován negativně.

Podle ustanovení §14 odst.1 zákona o služebním poměru se tedy za bezúhonného nepovažuje občan, který byl:

---

⁵¹ ČESKO. *Zákon č. 361 ze dne 23.zář 2003, o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů*, § 13 odst. 1.písm.c). Online. In: *Zákony pro lidi*. © AION CS 2010-2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2003-361/zneni-20240101>. [cit. 2024-01-10].

- a) v posledních 10 letech pravomocně odsouzen pro úmyslný trestný čin s horní hranicí trestní sazby odnětí svobody nepřevyšující 2 roky,
- b) v posledních 15 letech pravomocně odsouzen pro úmyslný trestný čin s horní hranicí trestní sazby odnětí svobody převyšující 2 roky, avšak nepřevyšující 5 let,
- c) pravomocně odsouzen pro úmyslný trestný čin s horní hranicí trestní sazby odnětí svobody vyšší než 5 let nebo k výjimečnému trestu, nebo
- d) v posledních 5 letech pravomocně odsouzen pro trestný čin spáchaný z nedbalosti, jestliže jeho jednání, kterým spáchal trestný čin, je v rozporu s požadavky kladenými na příslušníka.⁵²

Dle ustanovení §14 odst. 2 se za bezúhonného dále nepovažuje občan:

- a) jehož trestní stíhání pro úmyslný trestný čin bylo na základě pravomocného rozhodnutí o schválení narovnání zastaveno, a od tohoto rozhodnutí ještě neuplynulo 5 let, je-li jednání, kterým spáchal trestný čin, v rozporu s požadavky kladenými na příslušníka,
- b) jehož trestní stíhání pro úmyslný trestný čin bylo pravomocně podmíněně zastaveno, a od uplynutí zkušební doby nebo lhůty, v níž má být rozhodnuto, že se osvědčil, neuplynulo ještě 10 let, nebo bylo v trestním řízení, které bylo proti němu vedeno, rozhodnuto o podmíněném odložení podání návrhu na potrestání a od tohoto rozhodnutí ještě neuplynulo 5 let, je-li jednání, kterým spáchal trestný čin, v rozporu s požadavky kladenými na příslušníka,
- c) který byl v posledních 5 letech pravomocně uznán vinným z přestupku, je-li jednání, kterým spáchal přestupek, v rozporu s požadavky kladenými na příslušníka, nebo
- d) který vykazuje znaky závislosti na alkoholu či jiných psychotropních látkách nebo činnostech.⁵³

---

⁵² ČESKO. Zákon č. 361 ze dne 23.zář 2003, o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, § 14 odst. 1. Online. In: *Zákony pro lidi*. © AION CS 2010-2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2003-361/zneni-20240101>. [cit. 2024-01-10].

⁵³ ČESKO. Zákon č. 361 ze dne 23.zář 2003, o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, § 14 odst. 2. Online. In: *Zákony pro lidi*. © AION CS 2010-2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2003-361/zneni-20240101>. [cit. 2024-01-10].

Důraz, který se klade na podmínku bezúhonnosti je také ten, že: „*při posuzování bezúhonnosti se nepřihlíží k zahlazení odsouzení podle zvláštního právního předpisu⁵⁴, nebo k rozhodnutí prezidenta republiky, v jejichž důsledku se na občana hledí, jako by odsouzen nebyl.*⁵⁵

K této podmínce dospěl Ústavní soud České republiky vydaným usnesením spis.zn. II. ÚS 520/98 k závěru, že skutečnosti, na jejichž základě mohou nastat účinky zahlazení odsouzení, které jsou ve své podstatě stejné - tj. na pachatele se hledí, jako by odsouzen nebyl, jsou několikerého druhu. Je to jednak rozhodnutí soudu o tom, že se odsouzení pachatele zahlazuje. Dále jde o zahlazení odsouzení na základě rozhodnutí prezidenta republiky o amnestii nebo o udělení individuální milosti, kdy může jít jednak o akt samotného zahlazení odsouzení (rehabilitace) a nebo o prominutí trestu nebo jeho zbytku s výslovně uvedeným účinkem, že se na pachatele hledí, jakoby odsouzen nebyl. Konečně pak může jít o právní fikci, že se na pachatele hledí, jako by odsouzen nebyl, která vzniká přímo ze zákona v souvislosti s některými druhy trestů.⁵⁶

Zahlazení odsouzení je procesní právní postup, který umožňuje částečně odstranit trestní záznam z rejstříku fyzických osob, který lze uplatnit za zákonem stanovených podmínek. Důvod zahlazení může být například překonat bariéru při získání zaměstnání, lepší sociální integrace a jiné. Tento procesní postup ovšem v případě vzniku služebního poměru příslušníků bezpečnostních sborů nelze aplikovat.

Bezúhonnost uchazeče o přijetí do služebního poměru je bezpečnostními sbory ověřována na základě opisu rejstříku trestů, přičemž v rejstříku trestů jsou evidovány fyzické osoby, které byly pravomocně odsouzeny soudy a dále opisu evidence přestupků⁵⁷, kdy údaje uvedené v tomto informačním systému prokazují

---

⁵⁴ ČESKO. Zákon č. 141 ze dne 29. listopadu 1961, o trestním řízení soudním (trestní řád), §105, §106. Online. In: *Zákony pro lidi*. © AION CS 2010-2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1961-141>. [cit. 2024-01-10].

⁵⁵ ČESKO. Zákon č. 361 ze dne 23. září 2003, o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, § 14 odst. 3. Online. In: *Zákony pro lidi*. © AION CS 2010-2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2003-361/zneni-20240101>. [cit. 2024-01-10].

⁵⁶ SALVIA KRAKEN. *Usnesení Ústavního soudu České republiky ze dne 23. března 2000*, spis.zn. II.ÚS 520/98. Online. Brno. Dostupné z: <https://kraken.slv.cz/II.US520/98>. [cit. 2024-01-10].

⁵⁷ ČESKO. Zákon č. 361 ze dne 23. září 2003, o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, § 16 odst. 2. Online. In: *Zákony pro lidi*. © AION CS 2010-2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2003-361/zneni-20240101>. [cit. 2024-01-10].

přestupkovou bezúhonnost uchazeče. Oba tyto informační systémy jsou podřízeny Ministerstvu spravedlnosti. Další formou zjišťování bezúhonnosti pro potřeby tohoto zákona je provádění prověrek o pověsti uchazeče v místě jeho bydliště s cílem zjistit závadové jednání, které není obsaženo v informačních systémech evidence přestupků a rejstříku trestů, případně styky se závadovými osobami, konzumaci alkoholu, návykových látek, prezentaci v internetovém prostředí, sklony k hazardním hrám a úroveň jeho společenských hodnot a jeho morální vyspělosti.

Ze shora uvedeného tedy vyplývá, že hodnocení podmínky pro splnění bezúhonnosti pro přijetí do služebního poměru nespočívá pouze v hodnocení jednání uchazeče v minulosti mající znaky trestného činu nebo přestupku, ale i v chování, které vybočuje z běžných morálních norem a lze jej označit jako společensky škodlivé.

3.5 Vzdělání

Dalším předpokladem přijetí do služebního poměru je požadovaný stupeň vzdělání. V ustanovení §13 odst. 1 písm. d) zákona o služebním poměru je výslovně stanoveno, že: „*do služebního poměru může být přijat státní občan České republiky, který splňuje stupeň vzdělání stanovený pro služební místo, na které má být ustanoven.*“⁵⁸

Služební místa jsou v rámci systemizace služebních míst různá, charakterově odlišná a služební místa, na které jsou jednotliví příslušníci ustanoveni musí z hlediska náplně služebních činností a výkonu pravomocí odpovídat určitému stupni vzdělání, což je upraveno v ustanovení §7 odst. 1 zákona o služebním poměru, kde jsou stanoveny minimální stupně vzdělání pro jednotlivé služební hodnosti. Dle tohoto ustanovení, příslušník, který byl přijat do služebního poměru a je jmenován do nejnižší služební hodnosti, musí splňovat

---

⁵⁸ ČESKO. Zákon č. 361 ze dne 23.zář 2003, o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, § 13 odst. 1.písm.d). Online. In: Zákony pro lidi. © AION CS 2010-2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2003-361/zneni-20240101>. [cit. 2024-01-12].

alespoň střední vzdělání nebo střední vzdělání s výučním listem.⁵⁹ Není ale pravidlem, že příslušník je vždy při přijetí do služebního poměru jmenován do té nejnižší služební hodnosti. Příslušník může být ustanoven na jiné služební místo než na místo referenta, což může vyžadovat vyšší stupeň vzdělání, a tedy i odpovídající vyšší služební hodnost. Ustanovení na služební místo při přijetí do služebního poměru a jmenování do služební hodnosti je upraveno v ustanovení §18 zákona o služebním poměru, který bude vysvětlen v samostatné kapitole této práce.

V případech stanovených ex lege může být pro konkrétní služební místo současně se stupněm vzdělání vyžadováno i vzdělání příslušníka se zaměřením, v oboru či jiné zvláštní požadavky týkající fyzické, zdravotní, osobnostní způsobilosti anebo odborné požadavky, což je uvedeno v ustanovení §19 zákona o služebním poměru.⁶⁰

Zákon o služebním poměru v ustanovení §13 odst.2 stanovil výjimku u bezpečnostního sboru zpravodajské služby, kdy příslušník ve výjimečných případech nemusí splňovat stanovený stupeň vzdělání pro služební hodnost, do níž má být ustanoven v takovém případě, kdy to vyžaduje zájem služby.⁶¹

3.6 Zdravotní způsobilost

Dalším aspektem nezbytným pro přijetí občana ČR do služebního poměru je zdravotní způsobilost upravena ustanovením §13 odst.1 písm.e) zákona o služebním poměru.⁶² Být zdravotně způsobilý z hlediska výkonu služby v bezpečnostních sborech je klíčové k úspěšnému a efektivnímu plnění povinností

---

⁵⁹ ČESKO. Zákon č. 361 ze dne 23.zář 2003, o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, § 7 odst. 1. Online. In: *Zákony pro lidi*. © AION CS 2010-2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2003-361/zneni-20240101>. [cit. 2024-01-12].

⁶⁰ ČESKO. Zákon č. 361 ze dne 23.zář 2003, o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, § 19 odst. 2. Online. In: *Zákony pro lidi*. © AION CS 2010-2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2003-361/zneni-20240101>. [cit. 2024-01-12].

⁶¹ ČESKO. Zákon č. 361 ze dne 23.zář 2003, o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, § 13 odst. 2. Online. In: *Zákony pro lidi*. © AION CS 2010-2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2003-361/zneni-20240101>. [cit. 2024-01-12].

⁶² ČESKO. Zákon č. 361 ze dne 23.zář 2003, o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, § 13 odst. 1.písm.e). Online. In: *Zákony pro lidi*. © AION CS 2010-2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2003-361/zneni-20240101>. [cit. 2024-01-12].

příslušníka, neboť tato způsobilost vede k udržení jeho optimální fyzické a psychické kondice. Výsledek zdravotní způsobilosti určuje, zda uchazeči splňují zdravotní standardy nezbytné pro výkon služby, přičemž obecně je tato způsobilost vyžadována a prověřována ve všech povoláních. Samotná identifikace zdravotních omezení či nemocí je nezbytná pro ochranu jedince a zároveň i celé společnosti a dále vede k zabránění rizikům spojených s výkonem služby.

Obecně oblast a postup pracovnělékařských prohlídek upravuje zákon číslo 373/2011 Sb., o specifických zdravotních službách. V souvislosti s přijetím do služebního poměru je zdravotní způsobilost uchazeče posuzována poskytovatelem pracovnělékařských služeb, v tomto případě služebním lékařem.⁶³ Ten, vydává lékařský posudek o zdravotní způsobilosti uchazeče, který závisí na výsledku zjištěného zdravotního stavu, výsledku lékařské prohlídky, výpisu ze zdravotní dokumentace evidované praktickým lékařem a výsledku dalších nezbytných provedených vyšetření uchazeče.⁶⁴ Při posuzování zdravotní způsobilosti služební lékař zohledňuje nároky kladené na činnost odpovídající výkonu služby na služebním místě, na které má být uchazeč ustanoven. Služební lékař je povinen postupovat v souladu s vyhláškou č.226/2019 Sb., vyhláška o zdravotní způsobilosti ke službě v bezpečnostních sborech, která obsahuje seznam nemocí, stavů a vad a dále upravuje zdravotní klasifikaci pro jednotlivá služební místa příslušných bezpečnostních sborů podle specifikace vykonávaných činností. Služební lékař podle tohoto právního předpisu hodnotí zdravotní stav uchazeče klasifikační značkou „A“, „C“, či „D“, což charakterizuje úplnou, omezenou zdravotní způsobilost či zdravotní nezpůsobilost pro výkon služby na služebním místě.

---

⁶³ CHROBÁK, Jiří; BLAHUT, Aleš; KULHÁNEK, Jan a VODIČKA, Stanislav. *Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů. Praktický komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019. s.33. ISBN 978-80-7598-539-2.

⁶⁴ ČESKO. *Zákon č. 361 ze dne 23.září 2003, o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů*, § 15 odst. 1. Online. In: *Zákony pro lidi*. © AION CS 2010-2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2003-361/zneni-20240101>. [cit. 2024-01-12].

Dle vyhlášky o zdravotní způsobilosti ke službě v bezpečnostních sborech mají jednotlivé bezpečnostní sbory každý svou zdravotní klasifikaci, která vykazuje kolik bodů je potřebné získat na určité služební místo.⁶⁵

Uchazeč, který prokazatelně obdržel lékařský posudek, má právo dle ust. §15 odst.1 zákona o služebním poměru podat písemný návrh na přezkoumání poskytovateli pracovnělékařských služeb⁶⁶, prostřednictvím služebního lékaře, který lékařský posudek vypracoval.⁶⁷ Nutno podotknout, že lékařský posudek nelze přezkoumat ve správním soudnictví a to na základě skutečnosti, že posuzování zdravotní způsobilosti nespadá do procesu správního řízení. Tento fakt vyplývá z rozsudku Nejvyššího správního soudu České republiky se spisovou značkou 1 As 185/2016, který se obdobně zabýval žalobou na vydaný posudek psychologa o osobnostní způsobilosti uchazeče, kde vyjádřil skutečnost, že nezasahuje do jeho právní sféry.⁶⁸ Lhůta na podání návrhu na přezkoumání činí 10 dnů od jeho obdržení.⁶⁹

3.7 Osobnostní způsobilost

Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů v rámci přijetí do služebního poměru klade důraz společně se zdravotní způsobilostí, také na způsobilost osobnostní, ustanovené v §13 odst.1 písm. e).⁷⁰ Nabytí tohoto

---

⁶⁵ ČESKO. Vyhláška č.226 ze dne 27.srpna 2019, o zdravotní způsobilosti ke službě v bezpečnostních sborech, ve znění pozdějších předpisů. Online. In: *Zákony pro lidi*. © AION CS 2010-2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2019-226>. [cit. 2024-01-12].

⁶⁶ ČESKO. Zákon č. 361 ze dne 23.zář 2003, o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, § 15 odst. 1. Online. In: *Zákony pro lidi*. © AION CS 2010-2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2003-361/zneni-20240101>. [cit. 2024-01-12].

⁶⁷ CHROBÁK, Jiří; BLAHUT, Aleš; KULHÁNEK, Jan a VODIČKA, Stanislav. *Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů. Praktický komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019. s.33-34. ISBN 978-80-7598-539-2.

⁶⁸ ČESKO. *Rozsudek Nejvyššího správního soudu České republiky ze dne 11.srpna 2016, spis.zn. 1 As 185/2016-36*. Online. In: *Zákony pro lidi*. © AION CS 2010-2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/judikat/nsscr/1-as-185-2016-36>. [cit. 2024-01-12].

⁶⁹ CHROBÁK, Jiří; BLAHUT, Aleš; KULHÁNEK, Jan a VODIČKA, Stanislav. *Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů. Praktický komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019. s.34. ISBN 978-80-7598-539-2.

⁷⁰ ČESKO. Zákon č. 361 ze dne 23.zář 2003, o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, § 13 odst. 1.písm.e). Online. In: *Zákony pro lidi*. © AION CS 2010-2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2003-361/zneni-20240101>. [cit. 2024-01-14].

předpokladu současně profiluje osobnost příslušníka. Z důvodu toho, že mezi námi neexistují dva totožní jedinci a každý se liší svou strukturou osobnosti musí být osobnostní způsobilost prověřována. „*Struktura osobnosti odráží to, co je na daném člověku po psychické stránce stálé, co ho charakterizuje a to, čím se v proměnlivých okolnostech vždy v nějaké míře projevuje.*“⁷¹

Proto byly vyhláškou č. 487/2004 Sb., v ust. §1 stanoveny takové osobnostní charakteristiky, které v případě, že budou u uchazeče zjištěny, nabude tak osobností způsobilosti. Občan nebo příslušník tedy splňuje osobnostní charakteristiky, pokud je intelektově v pásmu průměru nebo vyšším, emočně stabilní, psychosociálně vyzrálý, odolný vůči psychické zátěži, s žádoucí motivací, postoji a hodnotami bez nedostačivosti v oblasti volných procesů, bez nedostačivosti v oblasti poznávacích procesů, bez nedostačivosti v oblasti autoregulace, bez znaků nežádoucí agresivity a též bez psychopatologické symptomatiky.⁷²

„*Osobnostní způsobilost občana posuzuje psycholog psychologického pracoviště bezpečnostního sboru. Proti závěru psychologa o osobnostní způsobilosti může podat občan návrh na přezkoumání vedoucímu psychologického pracoviště bezpečnostního sboru.*“⁷³ Osobnostní způsobilost je tedy posuzována odbornou metodou (psychologem), přičemž způsoby zjišťování osobnostních charakteristik uchazeče jsou zvláště upraveny interními předpisy jednotlivých bezpečnostních sborů.

Podmínku osobnostní způsobilosti musí příslušník bezpečnostního sboru splňovat po dobu trvání výkonu služby, neboť v případě, že psycholog bezpečnostního sboru vydá posudek o tom, že příslušník osobnostní způsobilost k výkonu služby pozbyl, musí být propuštěn.⁷⁴

---

⁷¹ ČÍRTKOVÁ, Ludmila. *Policejní psychologie*. 2. rozšířené vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2015. s.54. ISBN 978-80-7380-581-4.

⁷² ČESKO. *Vyhláška č. 487 ze dne 7. září 2004, o osobnostní způsobilosti, která je předpokladem pro výkon služby v bezpečnostním sboru, ve znění pozdějších předpisů*, § 1. Online. In: *Zákony pro lidi*. © AION CS 2010-2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2004-487>. [cit. 2024-01-14].

⁷³ ČESKO. *Zákon č. 361 ze dne 23. září 2003, o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů*, § 15 odst. 2. Online. In: *Zákony pro lidi*. © AION CS 2010-2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2003-361/zneni-20240101>. [cit. 2024-01-14].

⁷⁴ ČESKO. *Zákon č. 361 ze dne 23. září 2003, o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů*, § 42 odst. 1 písm.j). Online. In: *Zákony pro lidi*. © AION CS 2010-2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2003-361/zneni-20240101>. [cit. 2024-01-14].

3.8 Fyzická způsobilost

Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů v ust. §13 odst.1 písm.e) kromě zdravotní a osobnostní způsobilosti výslovně stanovuje jako předpoklad vzniku služebního poměru fyzickou způsobilost občana.⁷⁵

Ustanovení §15 odst.4 zákona o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů stanovuje, že: *„Za fyzicky způsobilého se považuje občan, který vyhovuje požadavkům na tělesnou zdatnost, jež stanoví ředitel bezpečnostního sboru služebním předpisem pro výkon služebního místa, na které má být ustanoven.“*⁷⁶

Z tohoto ustanovení vyplývá, že jednotliví ředitelé bezpečnostních sborů na základě zvláštního předpisu stanovují takové požadavky z hlediska fyzické zdatnosti, které odpovídají služebnímu místu, na které je příslušník v rámci vzniku služebního poměru ustanoven. Požadavky fyzické způsobilosti jsou tedy dále upravovány v samostatných služebních předpisech jednotlivých bezpečnostních sborů, nikoli v samostatných vyhláškách, jak je to u zdravotní a osobnostní způsobilosti. Například závazný pokyn policejního prezidenta č.100/2012 blíže upravuje požadavky fyzické zdatnosti uchazečů o přijetí do služebního poměru k bezpečnostnímu sboru Policie České republiky, služební předpis č.16/2014 blíže upravuje požadavky fyzické zdatnosti uchazečů do služebního poměru k Celní správě České republiky, požadavky fyzické zdatnosti k Vězeňské službě České republiky upravuje nařízení generálního ředitele Vězeňské služby České republiky č. 7/2016 a například požadavky fyzické zdatnosti k Hasičskému záchrannému sboru České republiky nalezneme v pokynu generálního ředitele Hasičského záchranného sboru č. 58/2008. Tyto služební předpisy jednotlivých bezpečnostních sborů vztahující se k požadavkům tělesné zdatnosti jsou zvlášť upraveny z toho důvodu, že služební činnosti a úkoly příslušníků jednotlivých bezpečnostních sborů jsou rozdílné a vyžadují specifické nároky, které jsou na

---

⁷⁵ ČESKO. Zákon č. 361 ze dne 23.zář 2003, o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, § 13 odst. 1.písm.e). Online. In: Zákony pro lidi. © AION CS 2010-2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2003-361/zneni-20240101>. [cit. 2024-01-14].

⁷⁶ ČESKO. Zákon č. 361 ze dne 23.zář 2003, o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, § 15 odst. 4. Online. In: Zákony pro lidi. © AION CS 2010-2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2003-361/zneni-20240101>. [cit. 2024-01-14].

příslušníky kladeny. Příslušníci v rámci výkonu služby se při plnění úkolů dostávají do fyzicky náročných situací, a proto je důležitá jejich připravenost a celková fyzická stabilita.

3.9 Svěprávnost

Dalším předpokladem pro vznik služebního poměru příslušníka bezpečnostního sboru je, že dle ust. § 13 odst. 1 písm. f) zákona o služebním poměru musí být splněna podmínka svěprávnosti uchazeče.⁷⁷ Termín svěprávnost je definován jako: „*způsobilost nabývat pro sebe vlastním právním jednáním práva a zavazovat se k povinnostem (právně jednat)*“.⁷⁸

Tento pojem byl dříve definován jako způsobilost k právním úkonům. Svěprávnost uchazeče o přijetí k právním úkonům, která je vyžadována zákonem, je součástí způsobilosti, kterou lze definovat jako vlastnost danou právními předpisy určitým subjektům. Jedná se o vlastnost, kdy subjekt má práva a povinnosti v právních vztazích (způsobilost k právním úkonům), dále má právo právním jednáním nabývat oprávnění a zavazovat se k povinnostem, má právo uplatňovat své nároky v řízení ve věcech služebního poměru a u soudu (procesní způsobilost) a také nese odpovědnost za své vlastní protiprávní jednání (delikt ní způsobilost).⁷⁹

Svěprávnou, a tedy způsobilou osobou samostatně právně jednat, se stává fyzická osoba dovršením věku 18 let, tedy dosáhne tzv. zletilosti, přičemž podmínka zletilosti, již byla vysvětlena v předchozí kapitole. Automaticky ovšem nelze předpokládat, že každá zletilá osoba je plně svěprávná. Na základě rozhodnutí soudu, může být i zletilá osoba svěprávnosti zbavena, což se děje zpravidla na základě vážných mentálních a fyzických omezení. V těchto případech

---

⁷⁷ ČESKO. Zákon č. 361 ze dne 23. září 2003, o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, § 13 odst. 1. písm. f). Online. In: *Zákony pro lidi*. © AION CS 2010-2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2003-361/zneni-20240101>. [cit. 2024-01-15].

⁷⁸ ČESKO. Zákon č. 89 ze dne 3. února 2012, občanský zákoník, § 15 odst. 2. Online. In: *Zákony pro lidi*. © AION CS 2010-2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2012-89>. [cit. 2024-01-15].

⁷⁹ TOMEK, Petr a Zdeněk, FIALA. *Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů s komentářem, poznámkami a judikaturou*. 3. aktualizované a rozšířené vydání. Olomouc: ANAG, 2019. s. 80. ISBN 978-80-7554-234-2.

je posuzována schopnost osoby samostatně jednat a rozhodovat, a právě z těchto příčin může být zletilá osoba svéprávnosti částečně omezena, nebo zcela zbavena.

Současně s výše uvedeným k podmínce svéprávnosti, ve vztahu k hranici zletilosti, je třeba dále uvést, že osoba může dosáhnout za určitých podmínek svéprávnosti ještě před dovršením věku 18 let. Tato situace může nastat přiznáním svéprávnosti či uzavřením manželského sňatku.⁸⁰

3.10 Způsobilost seznamovat se s utajovanými informacemi

Podmínka této způsobilosti u příslušníků bezpečnostních sborů je zcela logicky vyžadována při přijetí na určité služební místo, kde následně příslušník s utajovanými informacemi přichází do styku. Zákonodárce takto chrání zájem společnosti tím, že chrání národní bezpečnost, své zpravodajské zdroje, nebo např. působí preventivně kvůli stabilitě ve společnosti, přičemž jsou preventivně některé informace utajovány tak, aby byly zmírněny jejich škodlivé důsledky, nebo nedocházelo k jejich zneužívání. Utajování informací by ovšem mělo být vyvážené tak, aby byly zachovány principy demokracie a transparentnosti.

Ustanovení § 13 odst.1 písm.g) zákona o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů stanovuje, že: *„do služebního poměru může být přijat státní občan České republiky, který je oprávněný seznamovat se s utajovanými informacemi podle zvláštního právního předpisu, má-li být ustanoven na služební místo, pro které se tato způsobilost vyžaduje.“*⁸¹

Zákon o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti přesně definuje pojem utajovaná informace jako: *„informace v jakékoliv podobě zaznamenaná na jakémkoliv nosiči označená v souladu s tímto zákonem, jejíž vyzrazení nebo zneužití může způsobit újmu zájmu České republiky nebo může*

---

⁸⁰ČESKO. Zákon č. 89 ze dne 3.února 2012, občanský zákoník, § 30 odst.2. Online. In: Zákony pro lidi. © AION CS 2010-2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2012-89>. [cit. 2024-01-15].

⁸¹ČESKO. Zákon č. 361 ze dne 23.září 2003, o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, § 13 odst. 1.písm.g). Online. In: Zákony pro lidi. © AION CS 2010-2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2003-361/zneni-20240101>. [cit. 2024-01-15].

*být pro tento zájem nevýhodné, a která je uvedena v seznamu utajovaných informací.*⁸²

Podle závažnosti možné újmy při úniku utajovaných informací, která by mohla nastat České republice, jsou tyto klasifikovány na čtyři stupně. Jedná se o informace „přísně tajné“, což znamená, že by vyjádření takové informace neoprávněné osobě nebo její zneužití mohlo způsobit mimořádně vážnou újmu zájmům České republiky. „Tajné“, jestliže její vyjádření neoprávněné osobě nebo zneužití může způsobit vážnou újmu zájmům České republiky. „Důvěrné“, jestliže její vyjádření neoprávněné osobě nebo její zneužití může způsobit prostou újmu zájmům České republiky a „vyhrazené“, jestliže její vyjádření neoprávněné osobě nebo zneužití může být nevýhodné pro zájmy České republiky.⁸³

Příslušník tuto způsobilost pro dané služební místo musí splňovat po celou dobu trvání služebního poměru, nikoliv pouze při jeho vzniku.

3.11 Zákaz členství v politických stranách a hnutích

Občané mají právo se sdružovat v politických stranách a v politických hnutích, kdy výkon tohoto práva slouží občanům k jejich účasti na politickém životě společnosti, zejména na vytváření zákonodárných sborů a orgánů vyšších územních samosprávných celků a orgánů místní samosprávy.⁸⁴ V některých případech nám ale další zvláštní zákony stanovují, kdy je výkon tohoto práva omezen, přičemž jedním z těchto zákonů je právě zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů v případě vzniku služebního poměru. Z toho důvodu je dalším předpokladem pro přijetí do služebního poměru dle ust. § 13 odst.1 písm.h) zákona o služebním poměru podmínka, že uchazeč: „ *není členem*

---

⁸² ČESKO. Zákon č. 412 ze dne 21. září 2005, zákon o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti, § 2 odst. 1. Online. In: *Zákony pro lidi*. © AION CS 2010–2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2005-412> . [cit. 2024-01-15].

⁸³ ČESKO. Zákon č. 412 ze dne 21. září 2005, zákon o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti, § 4. Online. In: *Zákony pro lidi*. © AION CS 2010–2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2005-412> . [cit. 2024-01-15].

⁸⁴ ČESKO. Zákon č. 424 ze dne 2. října 1991, zákon o sdružování v politických stranách a v politických hnutích, § 1 odst. 1. Online. In: *Zákony pro lidi*. © AION CS 2010–2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1991-424> [cit. 2024-01-15].

*politické strany nebo politického hnutí, a jde-li o služební poměr příslušníka zpravodajské služby, ani odborové organizace.*⁸⁵ Důvodem této podmínky vzniku služebního poměru, je snaha zákonodárce zvýšit důvěryhodnost bezpečnostních sborů v očích veřejnosti, zachovat nestrannost a neutralitu bezpečnostních sborů a zabránit tak politickému vlivu na jejich činnosti a tím snížit rizika, že by bezpečnostní sbory byly využívány pro politické cíle.

Pasivní ani aktivní volební právo příslušníka bezpečnostního sboru není touto podmínkou vzniku služebního poměru nijak dotčeno. Příslušník může být také uveden na kandidátní listině volební strany a potažmo i zvolen za předpokladu, že je nezávislým kandidátem.⁸⁶

Uvedený předpoklad dle ust. §13 odst.1 písm. h) zákona o služebním poměru je uchazečem prokazován čestným prohlášením.⁸⁷

3.12 Zákaz výdělečné činnosti

Dalším předpokladem pro vznik služebního poměru příslušníka bezpečnostního sboru je podmínka, kterou zákon vyslovuje v ust. § 13 odst.1 písm. i) zákona o služebním poměru, kde je stanoveno, že uchazeč nevykonává jinou výdělečnou činnost, s výjimkou činnosti podle § 48 odst. 4. téhož zákona a není členem řídicích nebo kontrolních orgánů právnických osob, které provozují podnikatelskou činnost.⁸⁸

Nutnost vložení této podmínky se opětovně týká snahy udržet důvěryhodnost a profesionalitu bezpečnostních sborů. Tato podmínka předchází střetu zájmů a minimalizuje rizika, že by příslušníci mohli využívat své postavení ve prospěch

---

⁸⁵ ČESKO. *Zákon č. 361 ze dne 23.zář 2003, o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů*, § 13 odst. 1 písm.h). Online. In: *Zákony pro lidi*. © AION CS 2010-2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2003-361/zneni-20240101>. [cit. 2024-01-15].

⁸⁶ CHROBÁK, Jiří; BLAHUT, Aleš; KULHÁNEK, Jan a VODIČKA, Stanislav. *Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů. Praktický komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019. s.29. ISBN 978-80-7598-539-2.

⁸⁷ ČESKO. *Zákon č. 361 ze dne 23.zář 2003, o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů*, § 13 odst. 3. Online. In: *Zákony pro lidi*. © AION CS 2010-2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2003-361/zneni-20240101>. [cit. 2024-01-15].

⁸⁸ ČESKO. *Zákon č. 361 ze dne 23.zář 2003, o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů*, § 13 odst. 1 písm.i). Online. In: *Zákony pro lidi*. © AION CS 2010-2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2003-361/zneni-20240101>. [cit. 2024-01-15].

svého osobního zájmu, nebo na úkor veřejného zájmu. Toto omezení napomáhá zachovat nezávislost a integritu bezpečnostních sborů.

Toto právo není ovšem zcela omezeno, protože „příslušník může vykonávat jinou výdělečnou činnost než službu podle tohoto zákona pouze se souhlasem služebního funkcionáře. Služební funkcionář udělí rozhodnutím souhlas s výkonem jiné výdělečné činnosti za podmínky, že tato činnost nemůže vést ke střetu zájmů osobních se zájmy služby, k ohrožení dobré pověsti bezpečnostního sboru nebo k ohrožení důležitého zájmu služby.“⁸⁹

Ust. § 48 odst. 4 zákona o služebním poměru nám dále stanovuje, že výše popsaný souhlas dle ust. § 48 odst.2 zákona o služebním poměru se nevztahuje na činnosti vyplývající z povinnosti činné a zvláštní zálohy dle ust. § 29 a ust. §31 téhož zákona. Dále se souhlas nevztahuje na překážku ve službě z důvodu obecného zájmu, který nelze uskutečnit mimo dobu služby, což upravuje ustanovení § 68 odst.2 zákona o služebním poměru. Dalšími činnostmi uvedenými v ust. § 48 odst.4, na které se nevztahuje souhlas služebního funkcionáře jsou: činnost vykonávaná příslušníkem, jemuž je udělena rodičovská dovolená, činnost znalecká a tlumočnická vykonávaná pro soud nebo správní úřad, činnost vědecká, pedagogická, publicistická, literární nebo umělecká, činnost vykonávaná v odborové organizaci, jejímž je příslušník členem, činnost vykonávaná ve výkonu vazby, činnost vykonávaná po dobu zproštění výkonu služby, činnost vykonávaná v rámci členství v řídicích nebo kontrolních orgánech organizačních složek státu nebo právnických osob, jejichž zřizovatelem nebo zakladatelem je stát a správu vlastního majetku, kdy touto správou se rozumí rovněž činnost vykonávaná v rámci členství v řídicích nebo kontrolních orgánech bytového družstva nebo společenství vlastníků jednotek, jehož je příslušník členem.⁹⁰

V případě, že přestane být plněna podmínka, že jiná výdělečná činnost nemůže vést ke střetu zájmů osobních se zájmy služby, k ohrožení dobré pověsti bezpečnostního sboru nebo k ohrožení důležitého zájmu služby, služební

---

⁸⁹ ČESKO. Zákon č. 361 ze dne 23.zář 2003, o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, § 48 odst. 2. Online. In: Zákony pro lidi. © AION CS 2010-2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2003-361/zneni-20240101>. [cit. 2024-01-15].

⁹⁰ ČESKO. Zákon č. 361 ze dne 23.zář 2003, o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, § 48 odst. 4. Online. In: Zákony pro lidi. © AION CS 2010-2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2003-361/zneni-20240101>. [cit. 2024-01-15].

funkcionář zruší rozhodnutím souhlas s výkonem této jiné výdělečné činnosti. Příslušník je poté povinen po doručení rozhodnutí o zrušení souhlasu s výkonem jiné výdělečné činnosti tuto bez zbytečného odkladu ukončit.⁹¹

Výklad výše uvedené podmínky k přijetí do služebního poměru společně s podmínkou dle §13 odst.1 písm.h) koresponduje s institutem omezení některých práv příslušníka dle ust. § 47 zákona o služebním poměru, kdy tyto podmínky jsou závazné i pro přijatého příslušníka vykonávající službu v bezpečnostním sboru.

3.13 Podmínka ze zákona č. 279/1992 Sb.

Jako předpoklad pro vznik služebního poměru nelze opomenout splnění podmínky vyplývající z jiného právního předpisu (tzv. lustrační zákon), která se vztahuje ke konkrétním služebním místům v bezpečnostním sboru Policie České republiky a Vězeňské služby České republiky.⁹² Jde o podmínku ze zákona číslo 279/1992 Sb., který taxativně vyjmenovává služební místa v bezpečnostních sborech, na které nelze ustanovit příslušníka, který byl v období komunistického režimu od 25.2.1948 do 17.11.1989 mimo jiné příslušníkem Sboru národní bezpečnosti zařazen ve složce Státní bezpečnosti na úseku s kontrarozvědným zaměřením, ve funkci tajemníka Komunistické strany Československa či Komunistické strany Slovenska, byl-li osobou evidovanou v materiálech Státní bezpečnosti jako agent, informátor a další.⁹³

---

⁹¹ ČESKO. Zákon č. 361 ze dne 23.září 2003, o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, § 48 odst. 3. Online. In: *Zákony pro lidi*. © AION CS 2010-2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2003-361/zneni-20240101>. [cit. 2024-01-15].

⁹² TOMEK, Petr a Zdeněk, FIALA. *Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů s komentářem, poznámkami a judikaturou*. 3. aktualizované a rozšířené vydání. Olomouc: ANAG, 2019. s.81. ISBN 978-80-7554-234-2.

⁹³ ČESKO. Zákon č. 279 ze dne 28.dubna 1992, zákon České národní rady o některých dalších předpokladech pro výkon některých funkcí obsazovaných ustanovením nebo jmenováním příslušníků Policie České republiky a příslušníků Sboru nápravné výchovy České republiky, § 3. Online. In: *Zákony pro lidi*. © AION CS 2010-2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1992-279>. [cit. 2024-01-20].

4 Přijímací řízení

Přijímací řízení je proces, který je samostatně upraven zákonem o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů v ustanovení §16. Ve jmenovaném právním předpise konkrétně v ust. §171 písm. a) je toto řízení separováno od řízení ve věcech služebního poměru⁹⁴, neboť se jedná o zcela odlišné řízení. Přijímací řízení je vedeno ve vztahu k uchazeči o přijetí do služebního poměru, zaměřuje se na výběr nových kandidátů do bezpečnostního sboru, zatímco řízení ve věcech služebního poměru se týká správy a řízení služebního poměru příslušníků, kteří již ve služebním poměru jsou a je institutem, v němž se rozhoduje o právech a povinnostech příslušníků, bývalých příslušníků či dalších zákonem stanovených účastníků řízení.⁹⁵

Proces přijímacího řízení počíná zahájením, a to na základě dvou splněných podmínek. Přijímací řízení je zahájeno tehdy, kdy je uchazečem o přijetí do služebního poměru vyplněna a zaslána písemná žádost, která je doručena bezpečnostnímu sboru. Další podmínkou zahájení přijímacího řízení je volné služební místo v předmětném bezpečnostním sboru, kterému byla písemná žádost adresována. V případě, že by nebyla splněna jedna z těchto podmínek, přijímací řízení se nezahájí.⁹⁶ Volným služebním místem se rozumí takové služební místo, pro které je stanovena hodnost referent nebo vrchní referent a na toto místo služební funkcionář neustanovil příslušníka podle §20 zákona o služebním poměru. V rámci přijetí příslušníků do služebního poměru nelze příslušníky ustanovovat na jiná služební místa, nejde-li o uchazeče, který již v minulosti vykonával službu v bezpečnostním sboru na dobu neurčitou a s kterým bylo zahájeno přijímací řízení. Tohoto uchazeče lze ustanovit jako příslušníka na

---

⁹⁴ ČESKO. *Zákon č. 361 ze dne 23.září 2003, o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů*, § 171 písm.a). Online. In: *Zákony pro lidi*. © AION CS 2010-2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2003-361/zneni-20240101>. [cit. 2024-01-20].

⁹⁵ TOMEK, Petr. *Slovník služebního poměru*. 1. vydání. Olomouc: Nakladatelství ANAG, 2009. s.188. ISBN 978-80-7263-541-2

⁹⁶ ČESKO. *Zákon č. 361 ze dne 23.září 2003, o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů*, § 16 odst. 1. Online. In: *Zákony pro lidi*. © AION CS 2010-2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2003-361/zneni-20240101>. [cit. 2024-01-20].

takové služební místo, pro kterou je stanovena služební hodnost, kterou již dosáhl v předchozím služebním poměru.⁹⁷

Jak již bylo uvedeno, účelem přijímacího řízení je výběr žadatelů, kteří se ucházejí o přijetí do služebního poměru k bezpečnostnímu sboru. Bezpečnostní sbor v rámci procesu přijímacího řízení, je dle ust. § 16 odst. 2 zákona o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů oprávněn prověřit, zda uchazeč splňuje podmínky přijetí do služebního poměru, které byly vyjmenovány a vysvětleny v kapitole 3. Bezpečnostní sbor v této fázi také zpracovává osobní údaje uchazeče.⁹⁸

Po doručení přihlášky uchazeče bezpečnostnímu sboru nastává stěžejní fáze přijímacího řízení. Délka přijímacího řízení není právním předpisem stanovena, u každého jedince a jednotlivého bezpečnostního sboru může být časově odlišná. Uchazeč po doručení přihlášky bývá vyzván příslušným personálním pracovníkem bezpečnostního sboru k osobní schůzce a doložení náležitých dokumentů jako je například životopis, doklad o nejvyšším dosaženém vzdělání, výpis ze zdravotní dokumentace, čestné prohlášení o tom, že není členem žádné politické strany nebo hnutí, že nevykonává živnostenskou či výdělečnou činnost a není členem řídicích nebo kontrolních orgánů právnických osob s výkonem politické činnosti.

Bezpečnostnímu sboru je také zákonem o služebním poměru uložena povinnost písemně seznámit uchazeče s textem služební smlouvy, s předpokládaným dnem vzniku služebního poměru, s druhem služebního poměru, s dobou jeho trvání, se služebním zařazením, s místem služebního působiště, se stanovenou dobou služby v týdnu a způsobem rozvržení doby služby, s rozsahem služby přesčas, s výší služebního příjmu a jeho složkami, s výplatním termínem, s délkou dovolené, podmínkami výkonu služby, s odborným rozvojem, který bezpečnostní sbor zabezpečuje, s dobou trvání a podmínkami zkušební doby, dále uchazeče vyrozumět o tom, kterému orgánu sociálního

---

⁹⁷ TOMEK, Petr. *Slovník služebního poměru*. 1. vydání. Olomouc: Nakladatelství ANAG, 2009. s.165. ISBN 978-80-7263-541-2.

⁹⁸ ČESKO. *Zákon č. 361 ze dne 23.září 2003, o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů*, § 16 odst.2. Online. In: *Zákony pro lidi*. © AION CS 2010-2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2003-361/zneni-20240101>. [cit. 2024-01-20].

zabezpečení se odvádí pojistné na sociální zabezpečení příslušníka, také s kolektivními dohodami a s podmínkami skončení služebního poměru.⁹⁹

Samotný průběh přijímacího řízení není zákonem o služebním poměru nikterak upraven, ovšem je nutné, aby tato informace o průběhu řízení byla uchazeči poskytnuta. Průběh přijímacího řízení je mimo jiné možno nalézt na informačních elektronických portálech jednotlivých bezpečnostních sborů. Podstatné informace o průběhu přijímacího řízení především spočívají ve stanovení termínu prověrek fyzické a osobnostní způsobilosti. Po úspěšném vykonání těchto prověrek uchazečem následuje prověrka zdravotní způsobilosti uchazeče, za účelem ověření jeho zdravotní stavu. V případech stanovených ex lege ve vztahu k povaze služebního místa je uchazeč dále podroben dalším prověrkám či testům.

Přijímací řízení s uchazečem nelze vést proti jeho vůli, bezpečnostní sbor musí postupovat v souladu se zásadou dobrovolnosti volby povolání, která je zakotvena v čl.26 Listiny základních práv a svobod¹⁰⁰, kdy tato zásada též koresponduje s podáním písemné žádosti uvedené v kapitole 3.2. V souladu s čl. 3 jmenovaného právního předpisu a též v souladu s dalšími mezinárodními předpisy je dále zakázána přímá i nepřímá diskriminace všech uchazečů.¹⁰¹ *„Přijetí občana do služebního poměru nelze odepřít z důvodu věku, rasy, barvy pleti, pohlaví, sexuální orientace, víry a náboženství, politického nebo jiného smýšlení, národnosti, etnického nebo sociálního původu, majetku, rodu, manželského a rodinného stavu nebo povinností k rodině, jakož i z důvodu členství v odborových organizacích a jiných sdruženích s výjimkou případů, které stanovuje tento zákon nebo zvláštní právní předpis.“*¹⁰² Výjimkou může být

---

⁹⁹ ČESKO. Zákon č. 361 ze dne 23.září 2003, o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, § 16 odst.3. Online. In: *Zákony pro lidi*. © AION CS 2010-2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2003-361/zneni-20240101>. [cit. 2024-01-20].

¹⁰⁰ ČESKO. *Usnesení č. 2 ze dne 16.prosince 1992, usnesení předsednictva České národní rady o vyhlášení LISTINY ZÁKLADNÍCH PRÁV A SVOBOD jako součástí ústavního pořádku České republiky*, čl.26 odst.1. Online. In: *Zákony pro lidi*. © AION CS 2010-2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1993-2>. [cit. 2024-01-20].

¹⁰¹ CHROBÁK, Jiří; BLAHUT, Aleš; KULHÁNEK, Jan a VODIČKA, Stanislav. *Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů. Praktický komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019. s.37. ISBN 978-80-7598-539-2.

¹⁰² ČESKO. Zákon č. 361 ze dne 23.září 2003, o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, § 16 odst.4. Online. In: *Zákony pro lidi*. © AION CS 2010-2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2003-361/zneni-20240101>. [cit. 2024-01-20].

například členství občana v odborové organizaci, což je důvodem k odepření přijetí uchazeče do služebního poměru ke zpravodajské službě, který by tímto nesplňoval jeden z předpokladů k přijetí do služebního poměru.¹⁰³ Existují tedy případy, které jsou v rozporu se zásadou zákazu diskriminace či rovného zacházení s občany, avšak o diskriminaci se nejedná, neboť jde o zákonem specifikované podmínky k přijetí do služebního poměru, které jsou odůvodněné pro daný výkon služby.

Závěrem procesu přijímacího řízení je vyrozumění uchazeče o výsledku přijímacího řízení. Bezpečnostnímu sboru je v této fázi zákonem uložena povinnost uchazeče písemně vyrozumět bez zbytečného odkladu. Jelikož na vznik služebního poměru není právní nárok, důvody nepřijetí se neoznamují.¹⁰⁴

Zákonodárce zde jednal poněkud nespravedlivě, neboť z mého pohledu by každý uchazeč měl vědět důvod nepřijetí, aby při dalším pokusu o přijetí, který je legitimní, věděl, co změnit a mohl tak uspět.

V kladném případě, kdy uchazeč splnil všechny podmínky pro vznik služebního poměru, obdrží od služebního funkcionáře písemné rozhodnutí o přijetí do služebního poměru. Pouhým doručením tohoto rozhodnutí služební poměr automaticky nevzniká, neboť vzniká k určitému dni stanoveném v rozhodnutí. Den stanovený v rozhodnutí je jeden z povinných náležitostí daného rozhodnutí, přičemž tím a samostatným vznikem služebního poměru se bude zabývat následující kapitola.

V případě, že uchazeč do služebního poměru nebyl přijat, důvody nepřijetí včetně jeho osobních údajů jsou bezpečnostním sborem uchovány po dobu 3 let. Po uplynutí této doby musí být shromážděné údaje vymazány.¹⁰⁵

Proti rozhodnutí o výsledku přijímacího řízení lze podat žalobu soudu, přestože právní úprava vzniku služebního poměru příslušníků bezpečnostních sborů záměrně neumožňuje uchazeči bránit se proti rozhodnutí o výsledku

---

¹⁰³ ČESKO. *Zákon č. 361 ze dne 23.zář 2003, o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů*, § 13 odst.1. písm.h). Online. In: *Zákony pro lidi*. © AION CS 2010-2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2003-361/zneni-20240101> [cit. 2024-01-20].

¹⁰⁴ ČESKO. *Zákon č. 361 ze dne 23.zář 2003, o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů*, § 16 odst.6. Online. In: *Zákony pro lidi*. © AION CS 2010-2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2003-361/zneni-20240101> [cit. 2024-01-20].

¹⁰⁵ ČESKO. *Zákon č. 361 ze dne 23.zář 2003, o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů*, § 16 odst.7. Online. In: *Zákony pro lidi*. © AION CS 2010-2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2003-361/zneni-20240101> [cit. 2024-01-20].

přijímacího řízení podle zákona o služebním poměru, neboť zákonodárce ustanovením §171 vyloučil přijímací řízení z formalizované řízení, a tedy i z rozhodování podle části dvanácté zákona o služebním poměru.¹⁰⁶

Dle názoru Nejvyššího správního soudu je rozhodnutím o výsledku přijímacího řízení zasaženo do právní sféry uchazeče, jedná se o vydaný akt orgánu veřejné správy v rámci výkonné moci a podléhá tedy přezkumu ve správním soudnictví v rámci řízení podle §65 odst.1 zákona č. 150/2002 Sb. Zásah do právní sféry uchazeče lze odůvodnit tím, že v případě přijetí uchazeče do služebního poměru dochází ke změně statusu uchazeče na příslušníka, mezi ním a státem se tak zakládá služebně právní vztah a příslušník tak nabývá odpovídajícím právům a povinnostem v rámci služebního poměru dle zákona o služebním poměru. Naopak při zamítnutí vzniku služebního poměru jsou práva a povinnosti uchazeči odepřeny a nemůže se tak stát jejich nositelem.¹⁰⁷

Uchazeč, jenž rozhodnutí obdržel má tedy oprávnění napadnout rozhodnutí žalobou, například z důvodu toho, že toto rozhodnutí považuje za nesprávné. Přezkum pak spočívá především v tom, zdali správní orgán postupoval v souladu se zákonem, dodržel zásadu zákazu diskriminace apod.

5 Vznik služebního poměru

Ke vzniku služebního poměru dojde pouze v případě, kdy o této skutečnosti rozhodne služební funkcionář prostřednictvím vydaného rozhodnutí.¹⁰⁸ Písemným rozhodnutím se tedy zakládá služební právní vztah mezi uchazečem a státem, přičemž jde pouze o jednostranný projev vůle.

---

¹⁰⁶ CHROBÁK, Jiří; BLAHUT, Aleš; KULHÁNEK, Jan a VODIČKA, Stanislav. *Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů. Praktický komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019. s.38 ISBN 978-80-7598-539-2.

¹⁰⁷ ČESKO. *Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11.srpna 2016 spis.zn. 1 As 185/2016-36*. Online. In: *Zákony pro lidi*. © AION CS 2010-2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/judikat/nsscr/1-as-185-2016-36>. [cit. 2024-01-20].

¹⁰⁸ ČESKO. *Zákon č. 361 ze dne 23.zář 2003, o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, § 17 odst.1*. Online. In: *Zákony pro lidi*. © AION CS 2010-2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2003-361/zneni-20240101>. [cit. 2024-01-20].

Vznik služebního poměru upravuje zákon o služebním poměru v ust. §17, kde v odst.1 taxativně stanovuje náležitosti, které musí obsahovat vydané rozhodnutí. V rozhodnutí musí být stanoven den vzniku služebního poměru a od tohoto dne musí být odlišen a v rozhodnutí stanoven den nástupu k výkonu služby. Výjimka, kdy služební poměr není založen dnem stanoveným v rozhodnutí, dopadá na ředitele zpravodajské služby a ředitele Generální inspekce bezpečnostních sborů. Těm vzniká služební poměr dnem jmenování do funkce ředitele, který stanovuje zvláštní právní předpis.¹⁰⁹ Další náležitostí rozhodnutí je výrok o druhu služebního poměru a stanovení zkušební doby. Druh služebního poměru je služebním funkcionářem určen na základě faktu, zda uchazeč vstupuje do služebního poměru poprvé, nebo již příslušníkem bezpečnostního sboru byl a služební poměr mu byl ukončen. O druzích služebního poměru bude více pojednáváno v kapitole níže. V rozhodnutí nesmí dále absentovat výrok o době trvání služebního poměru, služební hodnost, do které je příslušník jmenován, dále služební místo, na které je příslušník ustanoven a místo služebního působiště, které představuje území obce, kde je příslušník povinen vykonávat službu. Povinným výrokem rozhodnutí o přijetí je dále výrok o složkách služebního příjmu.¹¹⁰ Příslušníkovi za vykonanou službu ve služebním poměru náleží odměna, tedy služební příjem. Toto peněžité plnění náleží příslušníkovi nejen za vykonávanou službu, ale i v jiných případech, které stanoví zákon o služebním poměru. Služební příjem stanoven v rozhodnutí obsahuje informaci o výši základního tarifu a dalších doplňujících složkách.

„Služební příjem příslušníka tvoří:

- a) *základní tarif*
- b) *příplatek za vedení*
- c) *příplatek za službu v zahraničí*
- d) *zvláštní příplatek*
- e) *příplatek za službu ve svátek*
- f) *osobní příplatek*

---

¹⁰⁹ ČESKO. Zákon č. 361 ze dne 23.zář 2003, o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, § 17 odst.2. Online. In: *Zákony pro lidi*. © AION CS 2010-2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2003-361/zneni-20240101>. [cit. 2024-01-20].

¹¹⁰ ČESKO. Zákon č. 361 ze dne 23.zář 2003, o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, § 17 odst.1.písm.a) – i). Online. In: *Zákony pro lidi*. © AION CS 2010-2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2003-361/zneni-20240101>. [cit. 2024-01-20].

- g) *odměna*
- h) *služební příjem za službu přesčas a*
- i) *stabilizační příplatek.*¹¹¹

Ke dni nástupu k výkonu služby stanoveném v rozhodnutí, je zákonem o služebním poměru uložena příslušníkovi povinnost složit služební slib¹¹², nastoupit do výkonu služby, a také povinnost vyrozumět služebního funkcionáře o závažném důvodu, který brání jeho nástup k výkonu služby. Pokud by příslušník ve stanovený den do výkonu služby nenastoupil, nebo by do týdne nevyrozuměl služebního funkcionáře o závažné překážce, kterou je povinen bezodkladně prokázat, je rozhodnutí o přijetí do služebního poměru služebním funkcionářem zrušeno.¹¹³

5.1 Služební slib

Institut služebního slibu je uveden v ustanovení § 17 zákona o služebním poměru a vychází ze služební přísahy, která byla zakotvena v předchozích právních úpravách služebního poměru.¹¹⁴

V rozhodnutí o přijetí do služebního poměru je stanoven jednak den vzniku služebního poměru a dále den nástupu k výkonu služby, přičemž v den nástupu k výkonu služby musí příslušník složit i služební slib, který zní: „*Slibuji na svou čest a svědomí, že při výkonu služby budu nestranný a budu důsledně dodržovat právní a služební předpisy, plnit rozkazy svých nadřízených a nikdy nezneužiji svého služebního postavení. Budu se vždy a všude chovat tak, abych svým*

---

¹¹¹ ČESKO. Zákon č. 361 ze dne 23.zář 2003, o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, § 113. Online. In: *Zákony pro lidi*. © AION CS 2010-2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2003-361/zneni-20240101>. [cit. 2024-01-20].

¹¹² ČESKO. Zákon č. 361 ze dne 23.zář 2003, o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, § 17 odst.3. Online. In: *Zákony pro lidi*. © AION CS 2010-2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2003-361/zneni-20240101>. [cit. 2024-01-20].

¹¹³ ČESKO. Zákon č. 361 ze dne 23.zář 2003, o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, § 17 odst.4. Online. In: *Zákony pro lidi*. © AION CS 2010-2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2003-361/zneni-20240101>. [cit. 2024-01-20].

¹¹⁴ TOMEK, Petr a Zdeněk, FIALA. *Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů s komentářem, poznámkami a judikaturou*. 3. aktualizované a rozšířené vydání. Olomouc: ANAG, 2019. s.93. ISBN 978-80-7554-234-2.

*jednáním neohrozil dobrou pověst bezpečnostního sboru. Služební povinnosti budu plnit řádně a svědomitě a nebudu váhat při ochraně zájmů České republiky nasadit i vlastní život.*¹¹⁵

Aby bylo možné považovat služební slib za složený a mohl tak vzniknout služební poměr, musí příslušník stvrdit text služebního slibu svým podpisem. V případě, že by se příslušník ke složení služebního slibu nedostavil, odmítl služební slib složit, a nebo jej složil s výhradami, služební poměr mu nevznikne.¹¹⁶

V této fázi však vzniká rozpor, a to na základě interpretace slovního spojení: „služební poměr mu nevznikne“, neboť den vzniku služebního poměru může být odlišný ode dne nástupu do výkonu služby, resp. den nástupu do výkonu služby může být pozdějšího data. V takovém případě by příslušník, který služební slib odmítne složit, nebo by ho složil s výhradami, již ve služebním poměru byl. Následná možnost ukončení služebního poměru příslušníka z důvodu nesložení služebního slibu, již není v zákoně nijak upravena. Jako příklad takové situace lze uvést, že by v rozhodnutí o přijetí do služebního poměru měl příslušník stanoven datum přijetí do služebního poměru např. 1. ledna a dnem nástupu služby, kdy příslušník odmítne služební slib složit, by bylo až 2. ledna. Z toho důvodu lze uvést, že místo uvedeného slovního spojení: „služební poměr mu nevznikne“, by bylo vhodnější interpretovat nastalou situaci tak, že služební poměr příslušníkovi v takovém případě zaniká. V případě, že by k takovéto situaci došlo, bylo by třeba řešit i další otázky, jako např. jak vyplatit služební příjem příslušníkovi za den vykonané služby, když služební poměr nemohl na základě nesložení služebního slibu vzniknout, ale současně již celý den existuje. V této situaci lze vyslovit názor, že by nesložením služebního slibu, nebo jeho složením s výhradami, byl vznik takového služebního poměru anulován přímo ze zákona, neboť příslušník, který služební slib nesloží, nemůže být ve služebním poměru.¹¹⁷

---

¹¹⁵ ČESKO. Zákon č. 361 ze dne 23.zář 2003, o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, § 17 odst.3. Online. In: *Zákony pro lidi*. © AION CS 2010-2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2003-361/zneni-20240101>. [cit. 2024-01-20].

¹¹⁶ ČESKO. Zákon č. 361 ze dne 23.zář 2003, o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, § 17 odst.3. Online. In: *Zákony pro lidi*. © AION CS 2010-2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2003-361/zneni-20240101>. [cit. 2024-01-20].

¹¹⁷ TOMEK, Petr a Zdeněk, FIALA. *Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů s komentářem, poznámkami a judikaturou*. 3. aktualizované a rozšířené vydání. Olomouc: ANAG, 2019. s.93-94. ISBN 978-80-7554-234-2.

Taková situace by ovšem měla být pouze teoretická, protože příslušník zná text služebního slibu ještě před vznikem služebního poměru, neboť je s jeho zněním seznámen již v průběhu přijímacího řízení. Lze tedy logicky předpokládat, že s jeho obsahem souhlasí a v případě přijetí do služebního poměru služební slib bez výhrad složí.

I vzhledem k zakotvení důležitosti služebního slibu v zákoně o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, nelze jeho složení považovat za prázdnou proklamaci. Příslušník se složením slibu hlásí k určitému hodnotovému systému a zavazuje se k tomu, že bude tyto hodnoty (neustrannost, dodržování služební kázně, čestnost, ochota a připravenost vynaložit své lidské síly a stejně tak i nasadit vlastní život, při zabezpečování vnitřního pořádku a bezpečnosti fyzických osob), zastávat a dodržovat. Z výše uvedeného vyplývá, že složení služebního slibu má při vzniku služebního poměru zcela zásadní roli. Jeho význam ovšem přetrvává po celou dobu služebního poměru příslušníka bezpečnostního sboru a to nejen ve vztahu k institutu služební kázně a kázeňské odpovědnosti, ale komplexně ve vztahu k celému systému uvedených hodnot. Zodpovědný přístup a dodržování uvedených hodnot příslušníků bezpečnostních sborů v návaznosti na složení služebního slibu je vyžadován, neboť přijetím do služebního poměru se stává příslušník představitelem a prosazovatelem státní moci a z toho důvodu musí za své jednání nést i větší odpovědnost. Odpovědný přístup příslušníků bezpečnostních sborů vyplývá ze skutečnosti, že se příslušník bezpečnostního sboru přímo podílí na plnění funkcí státu, čímž se i zvyšuje společenská prestiž takového povolání. Důsledné dodržování etiky a správně nastaveného hodnotového systému každého příslušníka, následně přispívá ke zvýšení důvěry veřejnosti v bezpečnostní sbory. K tomu lze konstatovat, že právě v očích veřejnosti jsou příslušníci bezpečnostních sborů posuzováni přísněji oproti jiným profesním skupinám. Tato problematika je nejvýraznější u PČR, neboť se jedná o výrazně represivní složku. V očích veřejnosti nelze očekávat schovávavost při protiprávním jednání některého z příslušníků bezpečnostních sborů. Společnost naopak očekává od těchto příslušníků příkladné respektování a dodržování právního řádu České republiky, stejně tak i dodržování veškerých morálních hodnot, a to jak při výkonu služby, tak i mimo něj, k čemuž se sám příslušník při vzniku služebního poměru zavazuje. V případě, že příslušník takové

hodnoty a vlastnosti nemá, nedodrží je, nebo se dopouští protiprávního jednání, hrubě porušuje důvěryhodnost bezpečnostního sboru a poškozuje jeho dobrou pověst. Z porušení služebního slibu ovšem nelze vyvodit vůči příslušníkovi samostatně žádné právní důsledky. Složením služebního slibu v zásadě příslušník stvrzuje, že se hlásí k uvedeným hodnotám, ke služební zdvořilosti, zásadám služebního chování a dalším etickým a mravním normám a tyto se zavazuje dodržovat a plnit. Z toho důvodu lze uvést, že služební slib má v tomto směru spíše etický než právní charakter. Příslušník se složením služebního slibu zavazuje, že bude nestranným při výkonu služby, bude důsledně dodržovat služební a právní předpisy a plnit rozkazy svých nadřízených, nezneužije svého služebního postavení, bude se chovat tak, aby svým jednáním neohrozil dobrou pověst bezpečnostního sboru, bude řádně a svědomitě plnit služební povinnosti a nebude váhat při ochraně zájmů České republiky nasadit svůj vlastní život, kdy z pohledu personálně-sankčního je ovšem každá z těchto povinností zakotvena v zákonné podobě v jiných ustanoveních zákona o služebním poměru, které korespondují se zněním služebního slibu, kdy právě na základě porušení těchto ustanovení mohou být proti příslušníkovi vyvozeny případné právní důsledky.¹¹⁸

Např. povinnost příslušníka být nestranným je uvedena v ust. § 45 odst. 1 písm. b) zákona o služebním poměru, kde je stanoveno, že příslušník je povinen: *„zdržet se jednání, které může vést ke střetu zájmu služby se zájmy osobními a ohrozit důvěru v nestranný výkon služby, zejména nezneužívat ve prospěch vlastní nebo v prospěch jiných osob informace nabyté v souvislosti s výkonem služby a v souvislosti s výkonem služby nepřijímat dary nebo jiné výhody“*¹¹⁹ a ustanovení § 46 odst. 1 zákona o služebním poměru, kde je stanoveno, že: *„Služební kázeň spočívá v nestranném, řádném a svědomitém plnění služebních povinností příslušníka, které pro něj vyplývají z právních předpisů, služebních předpisů a rozkazů.“*¹²⁰

---

¹¹⁸ TOMEK, Petr a Zdeněk, FIALA. *Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů s komentářem, poznámkami a judikaturou*. 3. aktualizované a rozšířené vydání. Olomouc: ANAG, 2019. s.93-94. ISBN 978-80-7554-234-2.

¹¹⁹ ČESKO. *Zákon č. 361 ze dne 23.zář 2003, o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů*, § 45 odst.1 písm. b). Online. In: *Zákony pro lidi*. © AION CS 2010-2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2003-361/zneni-20240101>. [cit. 2024-01-20].

¹²⁰ ČESKO. *Zákon č. 361 ze dne 23.zář 2003, o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů*, § 46 odst.1. Online. In: *Zákony pro lidi*. © AION CS 2010-2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2003-361/zneni-20240101>. [cit. 2024-01-20].

Další taková povinnost, která koresponduje se zněním služebního slibu je, že příslušník musí důsledně dodržovat právní a služební předpisy a plnit rozkazy svých nadřízených, tato je vyjádřena v ust. § 45 odst. 1 písm. a) zákona o služebním poměru, kde je stanoveno, že příslušník je povinen: „*dodržovat služební kázeň*“¹²¹ a opětovně je vyjádřena i v ust. § 46 odst. 1 zákona o služebním poměru.

Z ust. § 45 odst. 1 písm.a) zákona o služebním poměru vyplývá příslušníkovi též zákaz zneužití služebního postavení, který je sankcionován například dle ust. § 329 trestního zákoníku, kde je v odst. 1 stanoveno, že zneužití pravomoci úřední osoby se dopustí: „*úřední osoba, která v úmyslu způsobit jinému škodu nebo jinou závažnou újmu anebo opatřit sobě nebo jinému neoprávněný prospěch:*

a) vykonává svou pravomoc způsobem odporujícím jinému právnímu předpisu,

b) překročí svou pravomoc, nebo

c) nesplní povinnost vyplývající z její pravomoci,

bude potrestána odnětím svobody na jeden rok až pět let nebo zákazem činnosti.“¹²²

Skutečnost, že příslušník se musí chovat tak, aby svým jednáním neohrozil dobrou pověst bezpečnostního sboru je zakotvena v ust. § 45 odst. 1 písm. i) zákona o služebním poměru, kde je uvedeno, že je povinen: „*chovat se a jednat i v době mimo službu tak, aby svým jednáním neohrozil dobrou pověst bezpečnostního sboru.*“¹²³

Povinnost nasadit svůj vlastní život je dána charakterem plněných služebních úkolů, které příslušník během výkonu služby plní v rámci svých povinností a které jsou obsaženy v zákonech, které upravují povinnosti a činnosti příslušníků bezpečnostních sborů, například v zákoně č. 273/2008 Sb.,o Policii

---

¹²¹ ČESKO. Zákon č. 361 ze dne 23.září 2003, o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, § 45 odst.1 písm. a). Online. In: Zákony pro lidi. © AION CS 2010-2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2003-361/zneni-20240101>. [cit. 2024-01-20].

¹²² ČESKO. Zákon č. 40 ze dne 8.ledna 2009, trestní zákoník, § 329. Online. In: Zákony pro lidi. © AION CS 2010-2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-40>. [cit. 2024-01-20].

¹²³ ČESKO. Zákon č. 361 ze dne 23.září 2003, o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, § 45 odst.1 písm.i). Online. In: Zákony pro lidi. © AION CS 2010-2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2003-361/zneni-20240101>. [cit. 2024-01-20].

České republiky a v zákoně č. 555/1992 Sb., o Vězeňské službě a justiční strážích České republiky.¹²⁴

Výše uvedená ustanovení lze uvést jako důkaz, že služební slib z hlediska právního posouzení nestanovuje příslušníkovi konkrétní povinnosti, ale pouze je obecně popisuje.¹²⁵

5.2 Druhy služebního poměru

Právní úprava služebního poměru příslušníků bezpečnostních sborů zakotvuje dva druhy služebního poměru, které od sebe navzájem rozlišuje. S druhem služebního poměru je uchazeč seznámen ještě před vznikem služebního poměru v rámci přijímacího řízení a dále v rozhodnutí o přijetí do služebního poměru, neboť je povinnou náležitostí tohoto rozhodnutí. Příslušník je tedy zařazen do služebního poměru na dobu určitou, nebo na dobu neurčitou.¹²⁶ V případě, že příslušník do služebně právního vztahu vstupuje poprvé, jde o druh služebního poměru na dobu určitou, který činí 3 roky. Tato doba lze zkrátit na dobu trvání jednoho roku, jestliže jde o znovupřijetí příslušníka nebo vojáka z povolání, který byl ve služebním poměru minimálně 3 roky, avšak nelze tak učinit v případě bývalého příslušníka, kterému od skončení předchozího služebního poměru uplynulo méně než 5 let.¹²⁷ Zákonným ustanovením tohoto druhu služebního poměru bylo úmyslem zákonodárce ověřit schopnosti a kvalitu příslušníka během výkonu služby po dobu tří let. V praxi bylo zjištěno, že tato doba nereflektuje potřeby bezpečnostních sborů a jeví se jako nepřiměřeně dlouhá. Na základě toho

---

¹²⁴ TOMEK, Petr. *Slovník služebního poměru*. 1. vydání. Olomouc: Nakladatelství ANAG, 2009. s.219. ISBN 978-80-7263-541-2.

¹²⁵ TOMEK, Petr a Zdeněk, FIALA. *Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů s komentářem, poznámkami a judikaturou*. 3. aktualizované a rozšířené vydání. Olomouc: ANAG, 2019. s.95. ISBN 978-80-7554-234-2.

¹²⁶ ČESKO. *Zákon č. 361 ze dne 23.zář 2003, o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů*, § 9. Online. In: *Zákony pro lidi*. © AION CS 2010-2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2003-361/zneni-20240101>. [cit. 2024-01-20].

¹²⁷ ČESKO. *Zákon č. 361 ze dne 23.zář 2003, o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů*, § 10. Online. In: *Zákony pro lidi*. © AION CS 2010-2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2003-361/zneni-20240101>. [cit. 2024-01-20].

došlo k novelizaci zákona o služebním poměru č.247/2017 Sb., ve které byla stanovena zkušební doba na dobu 6 měsíců.¹²⁸

V případě, že příslušník již ve služebním poměru byl na dobu neurčitou nebo byl ve služebním poměru vojáka z povolání alespoň 3 roky a od jeho odchodu uplynulo méně jak 5 let, je zařazen do služebního poměru na dobu neurčitou. Do služebního poměru na dobu neurčitou je také zařazen příslušník, kterému uplynula doba určitá, tedy uplynuly 3 roky a před jejím uplynutím úspěšně vykonal služební zkoušku. Zařazení příslušníka do služebního poměru na dobu neurčitou musí být podloženo takovým služebním hodnocením, kdy příslušník dosahuje alespoň dobrých výsledků ve výkonu služby.¹²⁹ Doba neurčitá počíná běžet následujícím dnem po skončení doby určité.

Zařazením příslušníka do služebního poměru na dobu neurčitou ukládá zákon o služebním poměru širší ochranu a práva než příslušníkovi, který je ve služebním poměru na dobu určitou.¹³⁰

5.3 Zkušební doba

Institut zkušební doby přijal zákon o služebním poměru poměrně v nedávné době, přestože v jiných právních předpisech upravujících pracovněprávní či služebněprávní vztahy existuje dlouhá léta.

Zkušební doba byla zákonem o služebním poměru upravena k téměř stejným účelům jako druh služebního poměru na dobu určitou, ovšem v délce trvání šesti měsíců. Institut zkušební doby umožňuje příslušníkovi v zákonem stanovené době zjistit, zda mu výkon služby vyhovuje, a naopak bezpečnostnímu sboru umožňuje ověřit, zda jsou schopnosti příslušníka

---

^{128 128} CHROBÁK, Jiří; BLAHUT, Aleš; KULHÁNEK, Jan a VODIČKA, Stanislav. *Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů. Praktický komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019. s.18. ISBN 978-80-7598-539-2

^{129 129} ČESKO. *Zákon č. 361 ze dne 23.září 2003, o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů*, § 11. Online. In: *Zákony pro lidi*. © AION CS 2010-2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2003-361/zneni-20240101>. [cit. 2024-01-20].

¹³⁰ CHROBÁK, Jiří; BLAHUT, Aleš; KULHÁNEK, Jan a VODIČKA, Stanislav. *Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů. Praktický komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019. s.18. ISBN 978-80-7598-539-2.

vykonávat službu dostačující. Se zkušební dobou se seznamuje uchazeč, v pozdějším statusu příslušníka, při obdržení rozhodnutí o přijetí do služebního poměru, kde musí být služebním funkcionářem stanovena a její délka nesmí být nijak pozměněna. Ve zkušební době je jak příslušníkovi, tak bezpečnostnímu sboru zákonem umožněno zrušit služební poměr bez udání důvodu, s čímž se institut služebního poměru na dobu určitou neztotožňuje.¹³¹ Tato výhoda a také i doba šesti měsíců na osvědčení příslušníka byla důvodem přijetí tohoto institutu.¹³²

V případě, že na straně příslušníka existuje překážka, která mu brání ve výkonu služby a trvá v rozsahu do deseti dnů, nezapočítává se do zkušební doby.¹³³ O tuto dobu "absence příslušníka" nemůže být zkušební doba prodloužena.

Právní úprava služebního poměru příslušníků bezpečnostních sborů se ale samostatně nezabývá situací, jak bude počítána zkušební doba, jestliže délka deseti dnů "absence příslušníka" bude z důvodu jeho překážek překročena. Z logiky věci je ale zřejmé, že překročení rozsahu 10 dnů se o takové další dny zkušební doba prodlužuje.

Shora uvedená právní úprava se také nezabývá pravidly pro počítání doby, tudíž v praxi může docházet ke sporným situacím při stanovení konce zkušební doby. Takové situace jsou ale řešeny aplikací za užití analogie, v právní úpravě pracovněprávní oblasti¹³⁴ „*kdy doba počíná prvním dnem a končí uplynutím posledního dne stanovené nebo sjednané doby; to platí také v případě, kdy je uplynutím doby podmíněn vznik nebo zánik práva.*“¹³⁵

---

¹³¹ CHROBÁK, Jiří; BLAHUT, Aleš; KULHÁNEK, Jan a VODIČKA, Stanislav. *Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů. Praktický komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019. s.21. ISBN 978-80-7598-539-2.

¹³² CHROBÁK, Jiří; BLAHUT, Aleš; KULHÁNEK, Jan a VODIČKA, Stanislav. *Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů. Praktický komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019. s.19. ISBN 978-80-7598-539-2.

¹³³ ČESKO. *Zákon č. 361 ze dne 23.září 2003, o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů*, § 11a. Online. In: *Zákony pro lidi*. © AION CS 2010-2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2003-361/zneni-20240101>. [cit. 2024-01-24].

¹³⁴ CHROBÁK, Jiří; BLAHUT, Aleš; KULHÁNEK, Jan a VODIČKA, Stanislav. *Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů. Praktický komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019. s.22. ISBN 978-80-7598-539-2.

¹³⁵ ČESKO. *Zákon č.262 ze dne 21.dubna 2006, zákoník práce*, §333. Online. In: *Zákony pro lidi*. © AION CS 2010-2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2006-262>. [cit. 2024-01-24].

5.4 Služební zkouška

Institut služební zkoušky upravuje ust. § 12 zákona o služebním poměru. Aby mohl být příslušník bezpečnostního sboru ve služebním poměru zařazen z doby určité na dobu neurčitou, je jednou z obligatorních podmínek také ta, že musí úspěšně složit služební zkoušku.¹³⁶

Podle zákona o služebním poměru má příslušník nárok na vykonání služební zkoušky, avšak podmínkou je, aby byla vykonána v době, kdy je zařazen ve služebním poměru na dobu určitou. Zákon o služebním poměru tedy vymezil rozsah doby, kdy příslušník musí služební zkoušku vykonat, a kterou vykoná nejdříve šest měsíců a nejpozději měsíc před uplynutím doby určité.¹³⁷

Samotná služební zkouška je tvořena písemnou, ústní a případně praktickou částí,¹³⁸ přičemž tyto formy služební zkoušky byly takto stanoveny z praktických důvodů. Smyslem ústního a písemného přezkoušení příslušníka je zjistit jeho dosavadní teoretické znalosti potřebné pro výkon služby, které vyplývají nejen z právního předpisu upravující daný bezpečnostní sbor či služební poměr, ale také z interních služebních a dalších souvisejících předpisů. Bez takových znalostí by nebylo možné příslušníka zařadit do služebního poměru na dobu neurčitou. Účel praktické části služební zkoušky byl stanoven obdobně.

Pro potřeby služební zkoušky stanovuje vláda České republiky nařízením způsob přípravy na služební zkoušku, obsah služební zkoušky, průběh hodnocení a její ukončení.¹³⁹ Aby mohl příslušník vykonat služební zkoušku úspěšně, je mu tímto umožněna individuální příprava v délce základní doby služby v týdnu

---

¹³⁶ ČESKO. Zákon č. 361 ze dne 23.zář 2003, o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, § 11. Online. In: *Zákony pro lidi*. © AION CS 2010-2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2003-361/zneni-20240101>. [cit. 2024-01-24].

¹³⁷ ČESKO. Zákon č. 361 ze dne 23.zář 2003, o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, § 12 odst.1. Online. In: *Zákony pro lidi*. © AION CS 2010-2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2003-361/zneni-20240101>. [cit. 2024-01-24].

¹³⁸ ČESKO. Zákon č. 361 ze dne 23.zář 2003, o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, § 12 odst.2. Online. In: *Zákony pro lidi*. © AION CS 2010-2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2003-361/zneni-20240101>. [cit. 2024-01-24].

¹³⁹ ČESKO. Zákon č. 361 ze dne 23.zář 2003, o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, § 12 odst.6. Online. In: *Zákony pro lidi*. © AION CS 2010-2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2003-361/zneni-20240101>. [cit. 2024-01-24].

vzděláváním v kurzu stanoveném ředitelem bezpečnostního sboru nebo jiným pověřeným služebním funkcionářem.¹⁴⁰

Příslušník vykoná služební zkoušku před zkušební komisí, která je složena z nejméně tří členů. Tuto komisi jmenuje a odvolává ředitel bezpečnostního sboru, případně jím pověřený služební funkcionář. V případě, že příslušník úspěšně služební zkoušku vykoná, vystaví mu předseda zkušební komise o tomto písemné osvědčení.¹⁴¹ V osvědčení předseda zkušební komise vyjádří výrokem, zda příslušník vyhověl či nevyhověl.¹⁴²

V případě, že příslušníkovi brání ve vykonání služební zkoušky závažná překážka, prodlouží služební funkcionář příslušníkovi dobu trvání služebního poměru na dobu určitou tak, aby mohl služební zkoušku vykonat do jednoho měsíce od doby odpadnutí této překážky, což je současně jedinou možností, jak lze prodloužit dobu určitou. V zákoně o služebním poměru již ovšem absentuje definice, co je za závažnou překážku považováno. Může se tedy jednat jak o závažnou překážku na straně bezpečnostního sboru, tak na straně příslušníka.¹⁴³ Ze strany příslušníka se potom může jednat o překážku např. neschopnosti ke službě, úrazu, nemoci, nebo překážky rodinného, či osobního charakteru. Posouzení v této věci záleží na uvážení služebního funkcionáře, který na základě zjištění objektivního stavu rozhodne. Prodloužení doby určité není žádným způsobem časově omezeno, pouze musí být prodlouženo tak, aby příslušník mohl služební zkoušku vykonat do jednoho měsíce po odpadnutí této překážky.¹⁴⁴

---

¹⁴⁰ ČESKO. *Nařízení vlády č.506 ze dne 1.zář 2004, kterým se stanoví způsob přípravy na služební zkoušku, obsah služební zkoušky, její průběh, hodnocení a ukončení, ve znění pozdějších předpisů.* § 1. Online. In: *Zákony pro lidi.* © AION CS 2010-2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2004-506>. [cit. 2024-01-24].

¹⁴¹ ČESKO. *Zákon č. 361 ze dne 23.zář 2003, o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů,* § 12 odst.3. Online. In: *Zákony pro lidi.* © AION CS 2010-2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2003-361/zneni-20240101>. [cit. 2024-01-24].

¹⁴² ČESKO. *Nařízení vlády č.506 ze dne 1.zář 2004, kterým se stanoví způsob přípravy na služební zkoušku, obsah služební zkoušky, její průběh, hodnocení a ukončení,* § 4. Online. In: *Zákony pro lidi.* © AION CS 2010-2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2004-506>. [cit. 2024-01-24].

¹⁴³ CHROBÁK, Jiří; BLAHUT, Aleš; KULHÁNEK, Jan a VODIČKA, Stanislav. *Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů. Praktický komentář.* Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019. s.24. ISBN 978-80-7598-539-2.

¹⁴⁴ TOMEK, Petr. *Slovník služebního poměru.* 1. vydání. Olomouc: Nakladatelství ANAG, 2009. s.229. ISBN 978-80-7263-541-2.

Absolvováním služební zkoušky může nastat situace, kdy příslušník neuspěje a tedy „nevyhoví“. V takovém případě příslušníkovi vzniká nárok na její opakování před jinou než původní komisí. Služební zkoušku může opakovat pouze jednou a to nejdříve po uplynutí čtrnácti dní od neúspěšné zkoušky. Nejzazší termín opakování služební zkoušky je před uplynutím doby, na kterou byl příslušník zařazen do služebního poměru na dobu určitou. Bránila by v tomto případě příslušníkovi závažná překážka, platí stejný postup jako v předešlém případě.¹⁴⁵

6 Ustanovení na služební místo při přijetí do služebního poměru a jmenování do služební hodnosti

„Příslušník je při přijetí do služebního poměru ustanoven na služební místo v bezpečnostním sboru, pro které je stanovena služební hodnost referent nebo vrchní referent.“¹⁴⁶

Ustanovení příslušníka na služební místo ve služební hodnosti referent, nebo vrchní referent, vyjadřuje kariérní způsob obsazování služebních míst v bezpečnostních sborech, neboť na tyto dvě nejnižší služební hodnosti je příslušník jmenován vždy, pokud vstupuje poprvé do služebního poměru, a to bez ohledu na nejvyšší dosažené vzdělání. V některých bezpečnostních sborech jsou definována služební místa, která nevyžadují, aby byla obsazena příslušníkem, který dosáhl středního vzdělání, které je zakončené maturitní zkouškou. Proto lze na tyto služební místa v hodnosti referenta ustanovit příslušníka, který dosáhl pouze středního vzdělání, které není zakončené maturitní zkouškou, tzn. že dosáhl středního vzdělání, nebo středního vzdělání s výučním listem. Služební místa, na které není vyžadováno vzdělání zakončené maturitní zkouškou jsou systemizována ve Vězeňské službě České republiky a Hasičském záchranném

---

¹⁴⁵ ČESKO. Zákon č. 361 ze dne 23.zář 2003, o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, § 12 odst.6. Online. In: Zákony pro lidi. © AION CS 2010-2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2003-361/zneni-20240101>. [cit. 2024-01-24].

¹⁴⁶ ČESKO. Zákon č. 361 ze dne 23.zář 2003, o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, § 18 odst.1. Online. In: Zákony pro lidi. © AION CS 2010-2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2003-361/zneni-20240101>. [cit. 2024-01-30].

sboru České republiky a v současné době se taková místa z důvodu nezájmu občanů o služební poměr v tomto bezpečnostním sboru nachází i u Policie České republiky. Faktem ovšem zůstává, že pro drtivou většinu služebních míst v bezpečnostních sborech je vyžadováno střední vzdělání zakončené maturitní zkouškou, kdy na takové služební místo je příslušník jmenován do služební hodnosti vrchní referent.¹⁴⁷

V některých případech ovšem není možné dodržet tento kariérní postup, neboť určitá služební místa by tímto způsobem nešlo obsadit. Jedná se o služební místa se zvláštním požadavkem v určitém oboru, nebo se zaměřením vzdělání, která se nepodařilo obsadit postupem podle ust. § 20 zákona o služebním poměru nebo výběrovým řízením v souladu s ustanovením § 22 odst. 5 téhož zákona. V takovém případě právní úprava umožňuje ustanovit příslušníka na služební místo, pro které je stanovena hodnost vyšší než referent, nebo vrchní referent. V případě aplikace tohoto postupu a ustanovení příslušníka na takové služební místo, se jedná o tzv. „boční vstup“ příslušníka, který dosud nebyl ve služebním poměru, při kterém je do jisté míry narušeno schéma kariérního způsobu obsazování služebních míst. Přestože nejsou v bezpečnostních sborech přesně vymezena služební místa, na které lze tímto způsobem příslušníka ustanovit, je tento postup možný aplikovat v případě, že je pro tato místa v systemizaci služebních míst pro účely výběrového řízení vyznačen obor, nebo zaměření vzdělání.¹⁴⁸

Jak již bylo uvedeno, tento postup do jisté míry narušuje klasický kariérní způsob obsazování služebních míst. K této problematice lze uvést, že potřeba takového postupu při obsazení služebního místa v bezpečnostních sborech, v návaznosti právě na specifika daného služebního místa, jako např. na nutnost znalosti určitého oboru apod., bezesporu může nastat. Nutno ovšem podotknout, že takový postup by měl vždy plně korespondovat se zájmy a potřebami bezpečnostního sboru.

---

¹⁴⁷ TOMEK, Petr a Zdeněk, FIALA. *Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů s komentářem, poznámkami a judikaturou*. 3. aktualizované a rozšířené vydání. Olomouc: ANAG, 2019. s.96. ISBN 978-80-7554-234-2.

¹⁴⁸ TOMEK, Petr a Zdeněk, FIALA. *Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů s komentářem, poznámkami a judikaturou*. 3. aktualizované a rozšířené vydání. Olomouc: ANAG, 2019. s.97. ISBN 978-80-7554-234-2.

Další forma ustanovení příslušníka na služební místo při přijetí do služebního poměru je znovupřijetí příslušníka dle ustanovení §18, což lze odůvodnit jako přijetí příslušníka, který již ve služebním poměru byl v minulosti. Tento příslušník může být ustanoven na služební místo, pro které je stanovena služební hodnota, kterou již dosáhl v předchozím služebním poměru za podmínky, že byl zařazen ve služebním poměru na dobu neurčitou.¹⁴⁹ Jako podstatné je třeba uvést, že takovému příslušníkovi na toto nevzniká právní nárok a zaleží na rozhodnutí služebního funkcionáře, zda-li příslušníka na takové místo ustanoví, či nikoliv, ovšem s ohledem na volné odpovídající služební místo. Přestože v ust. §18 odstavce 3 není zákonem o služebním poměru výslovně upravena možnost, kdy by znovupřijatý příslušník byl ustanoven na volné služební místo, pro které je stanovena nižší služební hodnota, než které dosáhl v předchozím služebním poměru, lze se domnívat, že taková situace je možná a příslušníka lze na takové místo ustanovit. K takovému výkladu lze dospět na základě úvahy, že určitá služební hodnota, které příslušník v předchozím služebním poměru dosáhl, v sobě zahrnuje i hodnoty nižší, a proto by ustanovení příslušníka na takové služební místo nebylo v rozporu se zákonem. V souladu s ustanovením §18 odst.3 lze dále konstatovat, že příslušník může být ustanoven nejvýše na služební místo, pro které je stanovena služební hodnota, kterou dosáhl při skončení služebního poměru v minulosti.¹⁵⁰

Ust. § 18 odst. 4 dále stanoví, že: „*příslušník zpravodajské služby je při přijetí do služebního poměru jmenován do služební hodnosti stanovené pro služební místo, na které je ustanoven*“,¹⁵¹ z čehož vyplývá, že příslušníka zpravodajské služby lze při přijetí ustanovit na volné služební místo, pro které je

---

¹⁴⁹ ČESKO. Zákon č. 361 ze dne 23.září 2003, o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, § 18 odst.3. Online. In: *Zákony pro lidi*. © AION CS 2010-2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2003-361/zneni-20240101>. [cit. 2024-01-30].

¹⁵⁰ TOMEK, Petr a Zdeněk, FIALA. *Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů s komentářem, poznámkami a judikaturou*. 3. aktualizované a rozšířené vydání. Olomouc: ANAG, 2019. s.97-98. ISBN 978-80-7554-234-2.

¹⁵¹ ČESKO. Zákon č. 361 ze dne 23.září 2003, o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, § 18 odst.4. Online. In: *Zákony pro lidi*. © AION CS 2010-2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2003-361/zneni-20240101>. [cit. 2024-01-30].

stanovena hodnost vyšší než referent, nebo vrchní referent, přičemž na základě tohoto ustanovení se nebude jednat o dříve zmiňovaný „boční vstup“.¹⁵²

Při přijetí do služebního poměru služební funkcionář jmenuje příslušníka do služební hodnosti na služební místo, pro které byl ustanoven.¹⁵³

---

¹⁵² TOMEK, Petr a Zdeněk, FIALA. *Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů s komentářem, poznámkami a judikaturou*. 3. aktualizované a rozšířené vydání. Olomouc: ANAG, 2019. s.98. ISBN 978-80-7554-234-2.

¹⁵³ ČESKO. *Zákon č. 361 ze dne 23.září 2003, o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů*, § 18 odst.5. Online. In: *Zákony pro lidi*. © AION CS 2010-2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2003-361/zneni-20240101>. [cit. 2024-01-30].

Závěr

Tématem mé bakalářské práce byly právní aspekty vzniku služebního poměru příslušníka bezpečnostního sboru upravené zákonem číslo 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů. Výběr tohoto tématu jsem zvolila na základě osobního vztahu k této problematice. V současné době mají některé bezpečnostní sbory České republiky problém s personální obsazeností, kterou je do budoucna nutno zabezpečit, aby byly schopny nadále plnit svoji funkci. Aby bylo možné stabilizovat počet příslušníků v bezpečnostních sborech je z mého pohledu, jako příslušníka Policie České republiky, jedním z důležitých předpokladů, aby měl každý příslušník bezpečnostního sboru dostatečné znalosti této problematiky a byl schopen je v rámci náboru nových uchazečů využít. Uchazeč v rámci přijetí do služebního poměru absolvuje zákonem upravený postup přijímacího řízení a je žádoucí, aby se v dané problematice orientoval. S tímto souvisí i cíl mé bakalářské práce, ve které jsem metodou analýzy a deskripce platných právních předpisů a odborné literatury, vyložila právní aspekty vzniku služebního poměru příslušníků bezpečnostních sborů, zhodnotila a zdůvodnila jejich potřebu pro vznik služebního poměru.

Uvedenými metodami byla v bakalářské práci tedy vymezena předmětná právní úprava služebního poměru příslušníků bezpečnostních sborů, který se odlišuje od ostatních druhů služebního poměru, jenž jsou upravovány jinými právními předpisy. Dále byl v práci kladen důraz na vymezení základních pojmů, zakotvených v zákoně o služebním poměru, které byly klíčové k pochopení uvedeného tématu. Důraz zde kladu právě na pojem služební poměr, kde vytyčuji jeho tři typy a dále zdůrazňuji, že předmětný služební poměr se vztahuje pouze na příslušníky sedmi bezpečnostních sborů. Také uvádím, že tento zaměstnanecký právní vztah je třeba odlišovat od zaměstnaneckého vztahu pracovněprávního, neboť se především liší ve způsobu vzniku a mimo jiné kogentní právní úpravou. Nejrozsáhlejší část práce byla věnována předpokladům k přijetí do služebního poměru, kterými se dále zabývám. Prostřednictvím analýzy dostupných zdrojů byly tyto předpoklady sumarizovány, blíže specifikovány a lze uvést, že mají zásadní roli k přijetí příslušníka do služebního poměru k bezpečnostnímu sboru a dalšímu průběhu služebního poměru, neboť se tyto

předpoklady promítají do výkonu služby. Se zákonem stanovenými předpoklady potřebnými k přijetí k bezpečnostnímu sboru se ztotožňuji částečně, neboť např. podmínka věku bude předmětem námětu de lege ferenda. K podmínce nabytí státního občanství České republiky, k podmínce písemného podání žádosti pro přijetí do služebního poměru a dosažení daného stupně vzdělání, nezaujímám žádných výhrad. Totéž ani k podmínkám ustanovených v ust. §13 odst.1 písm. f) - - i) z. č. 361/2003 Sb. K podmínce bezúhonnosti mohu uvést, že je zákonem upravena v dostatečném rozsahu, neboť její naplnění předpokládá nejen spolehlivost příslušníka při výkonu služby, ale také posílení důvěry veřejnosti v bezpečnostní sbory. Co se týče prověrek zdravotní, fyzické a osobnostní způsobilosti, tyto považuji za stěžejní a podstatné vzhledem k pozdějším nárokům kladeným na příslušníka na konkrétním služebním místě. Díky zákonné úpravě těchto předpokladů se takto ověřilo, že ne každý uchazeč by byl výkonu služby na konkrétním služebním místě schopen a je tak nutné, aby je splnil. Dále lze vyzdvihnout institut zkušební doby, který zákon o služebním poměru přijal novelou zákona č.247/2017 Sb., který v průběhu doby šesti měsíců umožňuje skončit služební poměr příslušníka ze strany bezpečnostního sboru v případě, že se příslušník po tuto dobu neosvědčil. V kapitole přijímacího řízení jsem se zabývala dvěma zásadami, a to zákazem diskriminace a zásadou dobrovolnosti volby povolání, kdy bylo zjištěno, že korespondují se základními lidskými právy, zakotvenými v Listině základních práv a svobod.

V průběhu analýzy právních aspektů vzniku služebního poměru jsem dospěla k několika námětům de lege ferenda, které bych v tomto závěru chtěla doporučit. První námět se dotýká hranice věku 18 let. Podle mého názoru je tato hranice důvodem neúspěchu vysokého procenta uchazečů, neboť v tomto věku nejsou uchazeči dostatečně osobnostně připraveni a postrádají patřičné životní zkušenosti. Neúspěch těchto uchazečů se promítá i do nákladů bezpečnostních sborů, které neúčelně vynakládají své prostředky. Zvýšením této věkové hranice např. na hranici věku 20let by byla zaručena vyšší pravděpodobnost úspěšnosti uchazečů, kteří s postupem věku nabývají vyšší úroveň rozumové vyspělosti, což by mělo vliv nejenom na náklady bezpečnostního sboru, ale i na další aspekty jako je například potřebná autorita příslušníka k výkonu služby.

Také jsem dospěla k závěru, že v případě neúspěšnosti uchazeče v přijímacím řízení, není zákonem uložena povinnost bezpečnostnímu sboru oznámit důvod jeho nepřijetí, přičemž jeho obeznámením de lege ferenda by takový důvod, při dalším pokusu o přijetí, mohl uchazeč napravit.

V případě budoucí novelizace zákona o služebním poměru, bych navrhovala úpravu institutu § 17 v části druhé, Hlavě I, konkrétně ve znění služebního slibu v odstavci 3, kde zaujímám souhlasné stanovisko s JUDr. Tomkem, který ve své monografii upozorňuje na možnost chybné interpretace slovního spojení: „služební poměr mu nevznikne“. Aby taková interpretace nebyla možná a předešlo se případným sporům s ní souvisejících jako např. vyplacení služebního příjmu či způsobu ukončení služebního poměru, navrhuji de lege ferenda upravit toto slovní spojení na: „služební poměr mu zaniká“.

V kapitole 5.4 se zabývám problematikou služební zkoušky, která podmiňuje zařazení příslušníka do služebního poměru na dobu neurčitou. V rámci zkvalitnění vzdělávání příslušníků zařazených ve služebním poměru na dobu neurčitou, bych navrhovala obdobný druh ověřování znalostí v pravidelném časovém období, např. v intervalu tří let. Tento postup, kdy by příslušník musel pravidelně prokazovat své vědomosti, by vedl k prohloubení a aktualizaci jeho znalostí potřebných pro výkon služby.

Další otázkou, kterou se lze do budoucna zabývat, je tzv. boční vstup při přijetí do služebního poměru. Dle mého názoru, by zákonem o služebním poměru v případě aplikace bočního vstupu, měla být upravena doba výkonu služby na služebním místě, na které bude příslušník takto ustanoven, neboť by nenarušovalo potřeby bezpečnostního sboru a současně by se tak zamezilo zneužívání tohoto postupu k obcházení kariérního řádu.

Na závěr lze konstatovat, že těmito náměty, předchozí analýzou, výkladem a odůvodněním potřeb právních aspektů vzniku služebního poměru příslušníka bezpečnostního sboru, byl naplněn stanovený cíl této bakalářské práce.

Seznam použité literatury

Seznam použitých monografií

ČÍRTKOVÁ, Ludmila. *Policejní psychologie*. 2.rozšířené vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2015. s.54. ISBN 978-80-7380-581-4,

CHROBÁK, Jiří; BLAHUT, Aleš; KULHÁNEK, Jan a VODIČKA, Stanislav. *Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů. Praktický komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019. ISBN 978-80-7598-539-2,

TOMEK, Petr a Karel, NOVÝ. *Služební poměr příslušníků bezpečnostních sborů*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2006. ISBN 80-86898-71-7,

TOMEK, Petr a Zdeněk, FIALA. *Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů s komentářem, poznámkami a judikaturou*. 3. aktualizované a rozšířené vydání. Olomouc: ANAG, 2019. ISBN 978-80-7554-234-2,

TOMEK, Petr. *Slovník služebního poměru*. 1. vydání. Olomouc: Nakladatelství ANAG, 2009. ISBN 978-80-7263-541-2.

Seznam použitých elektronických zdrojů

ČESKO. *Nařízení vlády č.506 ze dne 1.září 2004, kterým se stanoví způsob přípravy na služební zkoušku, obsah služební zkoušky, její průběh, hodnocení a ukončení, ve znění pozdějších předpisů*. Online. In: *Zákony pro lidi*. © AION CS 2010-2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2004-506>. [cit. 2024-01-24].

ČESKO. *Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11.srpna 2016 spis.zn. 1 As 185/2016-36*. Online. In: *Zákony pro lidi*. © AION CS 2010-2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/judikat/nsscr/1-as-185-2016-36>. [cit. 2024-01-20].

ČESKO. *Usnesení č. 2 ze dne 16.prosince 1992, usnesení předsednictva České národní rady o vyhlášení LISTINY ZÁKLADNÍCH PRÁVA SVOBOD jako součástí ústavního pořádku České republiky, čl.26 odst.1*. Online. In: *Zákony pro lidi*. © AION CS 2010-2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1993-2>. [cit. 2024-01-08].

ČESKO. *Vyhláška č.226 ze dne 27.srpna 2019, o zdravotní způsobilosti ke službě v bezpečnostních sborech, ve znění pozdějších předpisů*. Online. In: *Zákony pro lidi*. © AION CS 2010-2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2019-226>. [cit. 2024-01-12].

ČESKO. *Vyhláška č.487 ze dne 7.září 2004, o osobnostní způsobilosti, která je předpokladem pro výkon služby v bezpečnostním sboru, ve znění pozdějších předpisů, § 1*. Online. In: *Zákony pro lidi*. © AION CS 2010-2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2004-487>. [cit. 2024-01-14].

ČESKO. *Zákon č. 128 ze dne 12.dubna 2000, o obcích (obecní zřízení), § 18*. Online. In: *Zákony pro lidi*. © AION CS 2010-2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-128>. [cit. 2024-01-05].

ČESKO. *Zákon č. 141 ze dne 29.listopadu 1961, o trestním řízení soudním (trestní řád), §105, §106*. Online. In: *Zákony pro lidi*. © AION CS 2010-2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1961-141>. [cit. 2024-01-10].

ČESKO. *Zákon č. 186 ze dne 11.června 2013, o státním občanství České republiky a o změně některých zákonů (zákon o státním občanství České republiky), § 3*. Online. In: *Zákony pro lidi*. © AION CS 2010-2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2013-186>. [cit. 2024-01-08].

ČESKO. *Zákon č. 279 ze dne 28.dubna 1992, zákon České národní rady o některých dalších předpokladech pro výkon některých funkcí obsazovaných ustanovením nebo jmenováním příslušníků Policie České republiky a příslušníků Sboru nápravné výchovy České republiky*, § 3. Online. In: *Zákony pro lidi*. © AION CS 2010-2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1992-279>. [cit. 2024-01-20].

ČESKO. *Zákon č. 361 ze dne 23.září 2003, o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů*. Online. In: *Zákony pro lidi*. © AION CS 2010-2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2003-361/zneni-20240101>.

ČESKO. *Zákon č. 412 ze dne 21. září 2005, zákon o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti*, § 2 odst. 1. Online. In: *Zákony pro lidi*. © AION CS 2010–2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2005-412>. [cit. 2024-01-15].

ČESKO. *Zákon č. 424 ze dne 2. října 1991, zákon o sdružování v politických stranách a v politických hnutích*, § 1 odst. 1. Online. In: *Zákony pro lidi*. © AION CS 2010–2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1991-424>. [cit. 2024-01-15].

ČESKO. *Zákon č. 89 ze dne 3.února 2012, občanský zákoník*. Online. In: *Zákony pro lidi*. © AION CS 2010-2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2012-89>.

ČESKO. *Zákon č.262 ze dne 21.dubna 2006, zákoník práce*, §333. Online. In: *Zákony pro lidi*. © AION CS 2010-2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2006-262>. [cit. 2024-01-24].

ČESKO. *Zákon č.40 ze dne 8.ledna 2009, trestní zákoník*, § 329. Online. In: *Zákony pro lidi*. © AION CS 2010-2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-40>. [cit. 2024-01-20].

SALVIA KRAKEN. *Usnesení Ústavního soudu České republiky ze dne 23.března 2000*, spis.zn. II.ÚS 520/98. Online. Brno. Dostupné z: <https://kraken.slv.cz/II.US520/98>. [cit. 2024-01-10].